

Saulėta, dieną 85°, naktį 65.
Saulė teka 5:15, leidžiasi 8:28.

VOL. LV

Library of Congress
Periodical Division
Washington, D. C. 20540
Price 20¢

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Chicago, Ill. — Trečiadienis, Birželio-June 19 d., 1974 m.

Kaina 15c

144

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
Haymarket 1-6100
Over One Million Lithuanian In The United States

NIXONAS TARĖSI SU PORTUGALU SPINOLA

NUBAUDĖ SENĄ PREZIDENTO NIXONO DRAUGĄ IR ADVOKATĄ H. KULMBACHĄ

WASHINGTONAS. — Buvęs prezidento R. Nixono asmeninis advokatas Herbert Kulmbach buvo nuteistas kalėjimu nuo šešių iki 18 mėn. ir turės sumokėti 10,000 dol. baudą už nelegalų aukų rinkimą prezidento perrinkimo kampanijai. Jo nusizengimas yra tas, kad jis rinko aukas komitetui, kuris nebuvo registruotas, neturėjo nei pirmininko nei išdėtininko, nevedė jokių knygų. Kulmbachas prisipažino kaltu ir tuo būdu išvengė daug didesnės bausmės. Prieš 1970 metų rinkimus jis surinko 19-koje valstijų apie 4 milijonus dolerių.

Kai kuriems aukotojams Kulmbachas žadėjo aukštas tarnybas vyriausybėje, ambasadorių vietas. Kitiems jis žadėjo palankius įstatymus, kurie padės aukotojų biznisiams.

Watergate aferoje jau 14 buvusių Nixono administracijos ar jo perrinkimo kampanijos pareigūnų jau patys prisipažino ar buvo rasti kalti. Griežčiausia bausmė teko Gordon Liddy, buvusiam komiteto prezidento perrinkimui patarėjui, kuris gavo šešis metus kalėjimo. Jo bausmę dabar svarsto Apeliacijos teis mas. Mažiausią bausmę ligšiol gavo buvęs valstybės prokuroras Richard Kleindienst — vieną mėnesį ir 100 dol. baudą.

Iš Watergate įsilaikymo išsivystė daug bylų, kurios dar nebaigtos tyrinėti. Nubaustasis Kulmbachas buvo įsivėjęs į pieinių aukų rinkimą. Iš jo kasos buvo apmokami "nešvarūs triukai", vadovaujami nuteisto Donald Sagretti, iš Kulbacho slapto kasos buvo apmokami Watergate įsilaikymo advokatai.

Vienas iš Kulbacho advokatų partnerių Frank De Marco buvo prezidento Nixono pajamų mokesčių tvarkytojas. Jis pravedė ir kontroversinį nurašymą iš prezidento pajamų — 576,000 dol. už valstybės archyvu pado vanotą medžiagą. Kulmbachas yra senas draugas buvusio vyriausybės nario Robert Finch, kuris buvo Baltųjų Rūmų patarėjas ir prezidento draugas. Kulmbachas ir Finch kartu baigė Pietinės Kalifornijos teisinių mokyklą.

Ponia Nixonienė apie futbolą

QIRYAT ANAVIM. — Ponia Nixonienė paskutinę dieną Izraelyje aplankė vieną kibucą, kuriame laikomi Mirties jūros pargamentai. Ji atvyko į kibucą su Izraelio premjero žmona Leah Rabin ir stipriu sargybos būriu. Viešnios apžiūrėjo vaikų darželį ir aprikošų sodus.

Ponia Nixonienė paklausė vieno 14 m. berniuko, kuo jis nori būti užaugęs, — futbolo žaidėju. Prezidento žmona pakvietė berniuką į Washingtoną, nes "mums reikia Redskins klubui gerų žaidėjų". Jaunas žydukas, žinoma, kalbėjo apie kofinį futbolą, kurio Redskins visai nežaidžia.

Vel padidino naftos mokesčius

QUITO. — Pasaulio žibalo valstybės Ekvadore nutarė pakelti 2% kainą, kurią moka vyriausybės užsienio naftos bendrovės. Saudi Arabija buvo priešinga šitokiam kainos pakėlimui, tačiau Iranas, Kuveitas ir kitos valstybės įrodinėja, kad naftos bendrovių pelnai yra labai dideli ir jos gali daugiau sumokėti mokesčių naftos savininkams.

IŠ VISO PASAULIO

WASHINGTONAS. — Vartotojų prekių saugumo komisija nutarė atidėti fajerverkų pardavinėjimo uždraudimą iki po liepos 4 d. Prieš draudimą stipriai kovojo fajerverkų gamintojai ir kinų-amerikiečių sąjungos, kurios tvirtina, kad visokie fajerverkai reikalingi jų religinėms ceremonijoms. Po liepos 4 d. fejerverkai bus uždrausti visoje Amerikoje.

ROMA. — Sardinijos savivaldybės rinkimuose krikščionys demokratai laimėjo 39.6% balsų, komunistai — 26.7% ir socialistai — 11.3%. Sumažėjo balsai už naujuosius fašistus ir už krikščionis demokratų.

OTTAWA. — Nato ministerių konferencijoje Prancūzijos užsienio reikalų ministeris Sauvagnargues pasakė, kad dar yra sunkumų susitarti dėl konsultacijų tarp Amerikos ir Europos Rinkos. Ši klausimą teks išsprendi prieš susitariant dėl naujos deklaracijos paskelbimo.

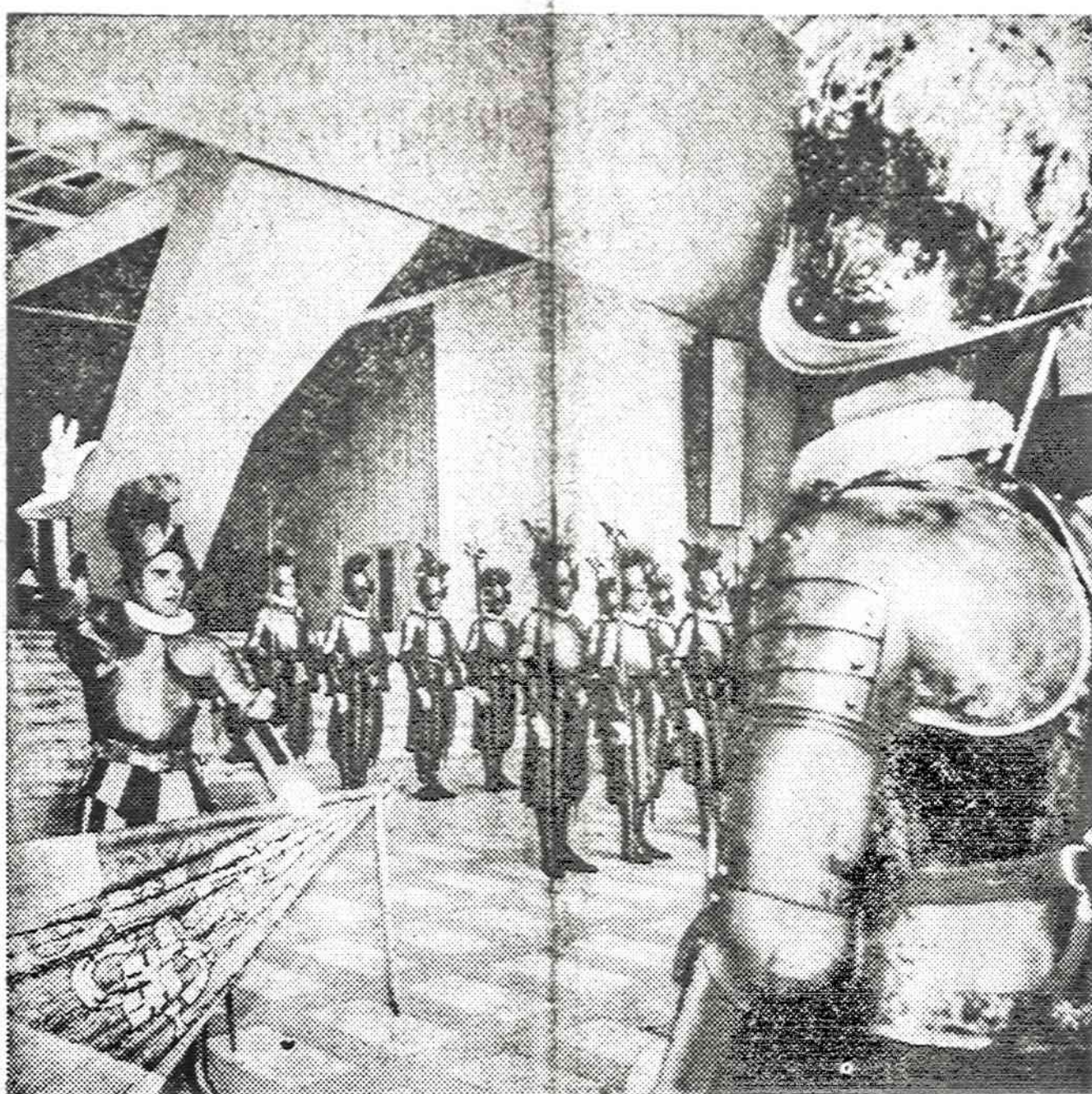
NEW YORKAS. — Federaliniai agentai ir policija suėmė 20 Pietų Amerikos gyventojų, kurie nelegaliai apsigyveno Long Island. Jie neturėjo reikalingų dokumentų, be to, vertėsi kontrobanda, narkotikų įvežimu.

NEW YORKAS. — Čia gastrolių pradėjo sovietų Igoro Moisejevo šokių grupė. Atvykęs į New Yorką Moisejevas aplankė Sol Huroko kapą, nes Hurokas pradėjo organizuoti sovietų menininkų pasirodymus Amerikoje. Moisejevas, paklaustas apie šokėją Panovą, pareiškė, kad aplinkybės, kurios lydėjo Panovo išvykimą iš Sovietų Sąjungos, atnešė jam daugiau reklamos, negu jis nusipelnė, kaip artistas.

ROMA. — Paduos mieste naujųjų fašistų patalpose rasti nušauti du tos organizacijos nariai. Policija sako, kad jie mirė nuo visai arti paleistų šūvių į galvą. Partijos vadas Almirante pareiškė, kad neapykantos kampanija ir linčo nuotaika kalta dėl dviejų jo partijos vyrų mirties.

MONTREALIS. — Kanadoje toliau bandoma įvesti dvi valstybės kalbas: anglų ir prancūzų. Susisiekimo ministerija leidžia komerciniams lakūnams kalbėti radijo ryšiais su aerodromų kontrolės bokštų tarnautojais ne tik anglų, bet ir prancūzų kalba. Dėl tų dviejų kalbų spaudoje vedami ginčai.

Irano ministeris Amouzager, be to, reikalavo, kad pramonės valstybės sulaukytų savo gaminių kainų kilimą. Naftos valstybės už viską turi daugiau mokėti, todėl ir jos turi daugiau reikalauti už savo naftą, kalbėjo Irano žibalo ministeris.

Vatikano Šveicarių Gvardiją dabar turi 60 narių. Čia matomos naujų narių prisaikdinimo ceremonijos. Kairėje naujas rekrutas duoda priesaiką prie popiežiaus vėliavos.

AMERIKA NUTARUSI PRIIMTI 200 M. TERITORINIŲ VANDENŲ RIBĄ

SAN DIEGO. — Ketvirtadienį Venecuelos sostinėje prasideda trečioji JT konferencija jūrų įstatymams svarstyti. Iš patikimų šaltinių patirta, kad Amerika žada pritarti 200 mylių platumo teritorijoms vandenims, kuriuos jau yra paskelbę Peru, Čilė, Ekvadoras ir aštuonios kitos Pietų Amerikos valstybės. Dėl šitokio Amerikos delegacijos nusistatymo protestus reiškia tunos žvejai Kalifornijoje.

Amerikoje nesusitaria dvi svarbios žvejų grupės. Atlanto pakrastyje žvejų organizacijos protestuoja, kad Amerika teturi 12 mylių vandenį. Sovietų, japonų, lenkų laivai atplaukę išgaudo Amerikos pakraščiuose žuvis ir jų vis mažiau lieka amerikiečių žvejų laivams. Jie reikalauja 200 mylių teritorinių vandenų.

Tunos žvejai, kurie gaudo tuną prie Pietų Amerikos krantų, nusistatė prieš 200 mylių ribą, reikalauja palikti 12 mylių ribą. Sen. Magnusonas jau yra pasiūlęs įstatymą, kuris Amerikos teritorinius vandenį paskelbtų 200 mylių platumo. Tas įstatymas atnešė bankrotą 138 tunos laivams — fabrikams ir atimsias 135 mil. dol. vertės metinį bižnį.

Maskva išleidžia rašytoją Galičą

MASKVĖ. — Žinomas sovietų dainų autorius, humoristas Aleksandras Galičas, žydų kilmės, gavo pranešimą, kad jis išleidžiamas išvažiuoti į Izraelį. Jis turi išvykti iš Sovietų Sąjungos iki birželio 25, dar prieš prezidento Nixono atvykimą.

Galičo dainos pašiepia komunistų sistemą ir režimo klaidas. Tų kainų mėgėjai slapiai jas užrašo juostelėse ir platina tarp draugų. Galičas buvo pradėtas persekioti, kai vieną tokią satirinę dainą išgirdo politbiuro narys Dimitrijus Polijanskis. Jo dukters vestuvėse vienas svečias padainavo Galičo sukurta dainą. Politbiuro narys Polijanskis labai supykė ir netrukus po to įvykio Galičas buvo pašalin-tas iš rašytojų sąjungos.

Nelengvas Perono valdžios darbas

BUENOS Aires. — Suėjo metai, kai Argentinon sugrįžo Juan Domingo Peronas, vėl tapęs Argentinos prezidentu. Šia proga korespondentai Argentinijoje apžvelgia praėjusius metus ir randa didelių ekonominių sunkumų. Infliacija kiek mažesnė, negu anksčiau, bet siekia 20% per metus. Algų ir kainų užšaldymas sukelia vis plačiau besireiškiantį darbininkų nepasitenkinimą.

Nežiūrint sunkumų Argentiną gyvenimas yra geresnis už daugelio kitų Pietų Amerikos šalių ir peronistai tą faktą vis pabrėžia. Sutvarkius juodąją rinką, spekuliaciją ir draudžiamus eksportus per sieną į kaimynines valstybes, Perono vyriausybė padėtį gali pagerinti.

Teroristai Argentinijoje pagrobė Mercedes-Benz automobilį bendrovės pareigūną, Peronas pagrasino griežčiau elgtis su teroristais. Vienu ar kitu būdu šie ryškė turi būti pašalinti, pasakė Peronas. Mes turėsime atsakyti į smurto veiksmus priešpauža, kuris irgi bus smurtinis ir griežtas. Praėjusią savaitę komunistai nušovė du unių veikėjus, buvo nušautas policininkas ir bomba sužalojo vienos provincijos gubernatoriaus namą.

Senatorius John Sparkman, kuris užims sen. Fulbrighto vietą kaip senato užsienio reikalų komiteto pirmininkas.

VĖLIAUSIOS ŽINIOS

★ Vakar Izraelio karo lėktuvai puolė Libane esančias palestiniečių stovyklas.

Beirutė Palestinos Išlaivinimo organizacija kritikavo prezidento Nixono kelionę po Viduriniuosius Rytus ir pagrasino sustiprinti palestiniečių puolimus Izraelyje.

Buvęs Illinois gubernatoriaus Kerneris, jei jis pradės savo bausmę kalėjime, bus greičiausiai laikomas kurio nors kaulio liginėje, nes gydytojai tvirtina, kad jo širdis silpna.

Gynybos sekretorius Schlesingeris pareiškė spaudos konferencijoje, kad Kinijos išsprog-dinta bomba nesudaro Amerikai pavojaus. Kinija savo branduolinių ginklų programą vykdo labai pamažu ir nėra ko dėl jos rūpintis, pasakė sekretorius.

Britanijos policija turi žinių, kad slaptoji airių armija pradėjo Britanijoje naują smurto ir teroro ofensyvą. Airliai per praėjusius mėnesius padidino savo sprogmenų ištėklius ir puolimai įvairiuose miestuose gali tęstis visą vasarą, spėlioja Scotland Yardas.

Aštuoniadešimt sovietų žydų pasirašė pareiškimą prezidentui Nixonui, įspėdami jį, kad jo derybos su Brežnevą gali atnešti žydams persekiojimus, nes jie pareiškė norą išvažiuoti. Žydai sako neturį jokios vilties ką nors laimėti iš Nixono atsilankymo, nes jie turėjo daug vilčių per pirmą Nixono vizitą ir nė viena viltis neišsipildė.

Sovietų advokatui padavus apeliacijos skundą, Brazilinkų byla bus dar svarstoma liepos 15 d.

REIKIA PERŽIURĖTI AMERIKOS SANTYKIUS SU PORTUGALIJA

LISABONA. — Prezidentas Nixonas vakar susitiko Azorų salose su generolu Antonio de Spinola, kurio vadovaujamas karinis sukilimas nuvertė 48 metų senumo Portugalijos nacionalistų diktatūrą. Kaip dažnai pasitaiko, pasaulinė kairiųjų spauda dėl įvairių perversmų kaltina Ameriką ir jos žvalgybos organizacijas. Jei tais gandai tikėti, tai CIA nuvertė Allendes vyriausybę Čilėje, Papadopolous vyriausybę Graikijoje ir vadovavo sukilimams kituose kraštuose.

Amerikos vėliava iškelta Damaske

DAMASKAS. — Pirmadienį Sirijoje įvyko mažai pastebėta, bet reikšminga ceremonija. Prie Italijos ambasados, Amerikos interesų apsaugos sekcijos, buvo nuleista Italijos vėliava ir iškelta — Amerikos. Prie vartų buvusi Italijos ambasados varinė lentelė irgi buvo pakeista. Sirijos prezidentui Assadui paskelbus, kad Sirija su Amerika atnaujina ryšius, italai perdavė Amerikai buvusią jos ambasadą, kurią Italija globojo nuo 1967 m., kada santykiai su Sirija buvo nutraukti. Tik nuo praėjusio sausio mėn. Damasko vyriausybė leido Italijos ambasadoje dirbti keliems Amerikos diplomatom.

Ambasadai Damaske vadovauja charge d'affaires Thomas Scotes, kuris ir vadovavo vėliavų pakeitimo ceremonijoms. Buvęs Italijos ambasadorius Maurizio Buzzi ir Sirijos protokolo še-fas dr. Fayed Nahlawi.

Concorde lėktuvas rodo savo greitį

BOSTONAS. — Prancūzų Aerospatiale France ir British Aircraft Corp. statytas "Concorde" lėktuvas su 32 vyriausybės, spaudos ir aviacijos įstaigų atstovais, du kart perskrido Atlanto vandenyną, iš Bostono į Paryžių ir atgal, per šešias val. ir 18 min. Kelionė į Paryžių truko tris val. ir 8 min., o iš Paryžiaus į Bostoną — tris val. ir 10 min.

Šio keleivinio lėktuvo ateitis dar neaiški, nes jis dar negavo pakankamai užsakymų iš civilinės aviacijos bendrovių. Concorde lėktuvas šioje parodojeje kelionėje sudegino 40,000 galonų skysto kuro, kuris kainavo virš 13,000 dol. Didelis degalų su-naudojimas yra viena priežasčių, kodėl aviacijos bendrovės bijo šį lėktuvą pirkti.

Teismas paliko bausmę Kernerui

WASHINGTONAS. — Kaip rašyta, Aukščiausias Teismas atsisakė peržiūrėti Apeliacijos teismo skirtą buvusiam Illinois gubernatoriui Otto Kernerui bausmę. Tuo pačiu teismas išvengė sprendimo, kuris galėjo įnešti daugiau šviesos ir į prezidento Nixono advokatų keliama klausimą.

Kernerio advokatai įrodinėjo, kad federalinio Apeliacijos teismo teisėjo, kuriuo buvo Kerneris, negalima teisti. Jį turi pirma "impeachment" Atstovų Rūmai ir teisti Senatas. Tik pašalinus jį iš teisėjo pareigų, galima jau kelti bylą. Panašius argumentus naudoja ir prezidento advokatai Watergate byloje.

Portugalijos atveju, komunistinė spauda skelbia ir visai atvirkščią gandą. Kada JAV ambasadorius Portugalijoje pirmą kartą aplankė generolą Spinolą ir vėl padarė vizitą, kai Spinola tapo prezidentu, komunistai skelbė, kad Amerika protestuoja dėl įvykdyto sukilimo prieš senąją Portugalijos vyriausybę, kada iš tiesų, ambasadorius padarė mandagumo vizitus, pasveikindamas naują valstybės galvą.

Yra žinoma, kad dabartinis Portugalijos užsienio reikalų ministeris Soares, senas socialistų veikėjas, nemėgsta Amerikos. Kada jis gyvendavo egziliuje, jam niekada nepavyko užmegzti jokio kontakto su valstybės departamentu. Kartą vienas jaunas Amerikos konsulato tarnautojas buvo pakviestas pietų pas Soares. Jis vėliau pranešė, kad ambasadorius jam uždraudė dalyvauti pietuose. Kaip naujas Portugalijos užsienio reikalų ministeris, Soares turės užmegzti ryšius ir su Amerikos valstybės departamentu. Jis jau kreipėsi į savo draugus socialistus, Britanijos Haroldą Wilsoną ir Vokietijos-Schmidtą, kad jie kontaktuotų valstybės departamentą.

Portugalija yra vienintelė Vakarų Europos valstybė, kurios vyriausybėje dalyvauja ir komunistų partijos nariai. Jie naudoja generolui Spinolai palaikant tvarką darbo unių tarpe, Nežiūrint vyriausybės pareiškimų ir grasinimų Lisabonoje pirmadienį streiką pradėjo pašto, telegrafo, telefono tarnautojai. Vyriausybė grasiina visus tarnautojus pašaukti į kariuomenę, kad jie eitų pareigas kaip kareiviai. Valdžios nariai pripažįsta, kad naujoji vyriausybė Portugalijoje "per plačiai atidarė duris ir laisvę".

Ekonominė padėtis pablogėjo. Užsienio dirbantieji portugalai nebesiunčia namo uždirbtų pinigų. Dėl perversmo sumažėjo turizmas, nemažas pinigų uždirbėjai. Portugalijos prekyba su užsieniu rodo deficitą. Bijoma, kad demokratijos ir laisvės eksperimentas Portugalijoje pralaimės ir kariuomenei teks grįžti prie diktatūros.

Solženicino žmona išleidžia knygą

NEW YORKAS. — Knygų leidykla Bobbs-Merrill Co. jau pasirašė sutartį su sovietų Novosti agentūra dėl Natalijos Rešetovskajos knygos išleidimo. Rešetovskaja buvo rašytojo Aleksandro Solženicino pirmoji žmona tarp 1936 ir 1970 metų. Ji yra iš profesijos chemikė ir nebloga pianistė. Ji išsiskyrė su Solženicinu 1970 m., o pernai gavo oficialias skyrtybas.

Solženicino žmonos atsiminimuose, kurie pasirodys 1975 metų pavasarį, galima laukti rašytojo apšmeižimo ir jo charakterio purvinimo.

Mūsų SKAUTIJA

LEIDŽIA LIETUVIŲ SKAUTŲ SĄJUNGA
REDAGUOJA SKTN. BALYS VOSYLIUS

Adresas: 7120 S. Rockwell St., Chicago, Ill. 60629

XI METAI

NR. 25 (464)

Atlanto Rajonas

STOVYKLAUS "ŠVENTARAGYJE"

Stovykla įvyks rugpjūčio 24 — rugsėjo 1

Sios vasaros Atlanto Rajono stovyklos vardas parinktas "Šventaragis". Legendiškas vardas siejamas su kunigaikščiu Šventaragiu ir centre senovės lietuvių šventovė Vilniuje.

Gegužės 19 d. AR skautų-čių vadovai-ės apžiūrėjo stovyklavietę "Lake of Isles — Apache" ir tartsi dėl stovyklavimo sąlygų su stovyklavietės direktoriumi Pasitarime dalyvavo v. s. P. M. L's, ps. Br. Aleksandravičius, v. s. R. Jankauskienė, v. s. M. Manomaitis, ps. R. Petrutienė, s. R. Česnavičienė, v. sk. Aleksandravičutės, s. v. A. Mičiulis, R. Džbalis ir v. s. Alf. Samušis. "Šventaragio" stovyklos viršininkas prašo visus AR vadovus, skaites, skautus nelaukiant paskutinės dienos tuoj registruotis pas savo vietos vadovus. Labai svarbu tuoj žinoti stovyklautojų skaičių.

★

AR Vadijos nutarimu šiais metais rajoninė stovykla bus rugpjūčio 24 — rugsėjo 1.

Stovyklautojai atvyksta VIII. 24, šeštadienį, vidurdienį po 12 val., išvyksta IX.2, pirmadienį, 10 val. ryto.

Stovyklavietė — Lake of Isles — Apache, B. S. Reservation, North Stonington, Conn. (Conn., Tnpk. Exit Rt. 2, 7 myl. į pietus nuo Norwich, Conn.).

Stovyklavietė talpi, įgyventa, su visomis stovyklinėmis įrangomis. Yra palapinių 250 asmenų su lovomis. Stovyklos pašonėje ištiesia didelis ežeras. Yra daug plaukiojimų įvairių priemonių. Apylinkėje išvykoms arti Marine Museum, US Coast Guard, US Sub Base etc.

Sios stovyklos, kaip ir kiekvienos, pagrindinis uždavinys — atgaivinti ir sustiprinti AR skautiškas nuotaikas gausiame sambūryje, praktišku būdu pakartoti skautiškas žinias, pasisavinti naujų žinių ir patyrimo ir bendrai pasidžiaugti skautišku gyvenimu.

Numatoma broliams skiltininkų kursai ir naudinga sk. vyčiam programa. Stovyklos mokesčiai. 50 dol. asmeniui. Jei iš šeimos stovyklauja daugiau, tai antrajam, trečiajam ir t. t. nuolaida 2.5 dol. (1-mas — \$50, 2-as — 47.5, 3-as — 45, 4-as — 42.50 ir t. t.).

★

Norį stovyklauti kviečiami būtinai iš anksto, tuoj pat, pas vietos vyriausius vadovus užsiregistruoti, įmokant 10 dol. registracinio mokesčio, kuris užskaitomas stovyklos mokesčiui. Vadovai registracijos lapus su mokesčiais siunčia stovyklos išdinin- kui s. Algiui Glodui, 15 Ayrshire Road, Worcester, Mass. 01604 ne vėliau liepos 4.

Vadovai rūpinasi skubia registracija. AR Vadovai koope- ruoja stovyklai organizuoti ir rvesti. Formuojama stovyklos Vadija. Stovyklai vadovaus v. s. Alf. Samušis, 116-08 95th Ave., Richmond Hill, N. Y. 11419. Skautų stovyklai vadovaus ps. Regina Petrutienė.

Skautų stovykla rūpinasi AR Vadeiva v. s. Mykolas Manomaitis. Stovyklos išdinininkas s. Algis Glodas.

Koresp.

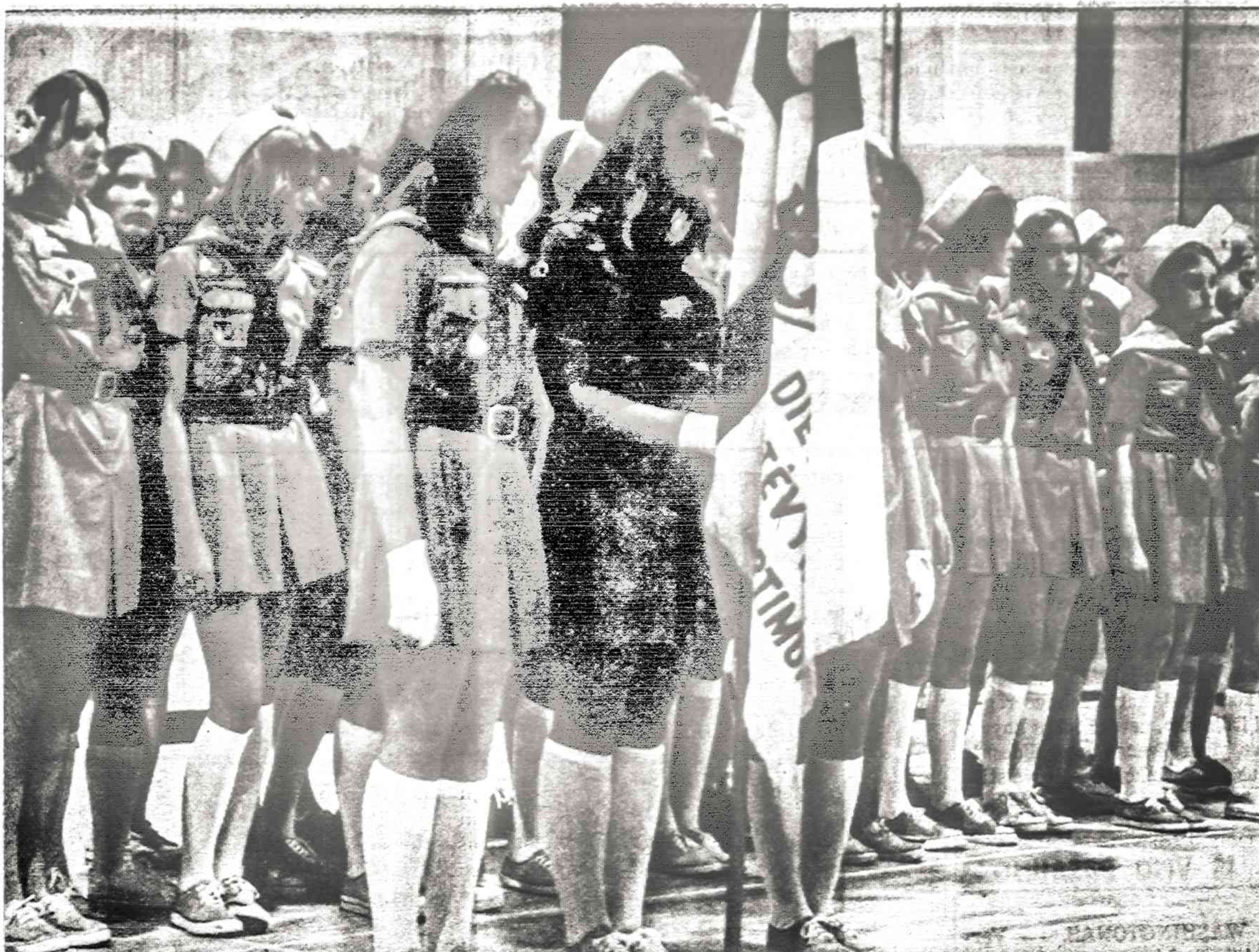
LINKSMAVAKARIS PAS KERNAVIETES

Humoristinė kūryba, dainos, muzika ir... visuotinis džiaugsmas

Yra sakoma, kad jaunam vi- sada linksma, tad kokia turi bū- ti linksmybė, kada susirenka vi- sas būrys jaunimo?

Kernavičių vyr. skautų kvie- čiami, Chicago jaunimo orga- nizacijų nariai būrėsi jaučioje Jaunimo Centro kavinėje birželio 9 d. praleisti neeilinio sekma- dienio vakaro. Čia jų laukė darb- šiosios kernavičių su kava, už- kandėliais ir paslaptimis gami- niais virtuvėje... Susitinkam, sveikinamės, stebime skautiškų nuotraukų rinkinius, dalinamės išpužiais.

Ir štai vakaro pranešėja se- sė Guoda Jelionytė kviečia visus linksmintis ir džiaugtis visų pa- stangomis ir talentais. Priekinė iškviečiami ateinančių vasaros stovyklų viršininkai (Aušros Vartų — sesė Ilona Laucienė, Kernavės — sesė Dalia Dundzi- lienė, Nerijos g. v. v. Ramunė Kazėnaitė ir Lituanicos brolis Petras Šalčiūnas, atstovaujantys brolių Kupcikevičių. Jiems sta- tomi "rimti" klausimais reika- lauja dar "rimtesnių" atsaky- mų. Smagu taip viršininkus pa- spinginti, smagu ir jų "žmogiška- ją pusę iš arčiau pažinti. Žiūro- vai negali apsispręsti, katras iš jų busias "geriausias" visiems įteikiama po simbolinę raudoną- rožę ir linkima sėkmingo, sma- gaus ir darbingo stovyklavimo!

CHICAGOS NERIJOS TUNTO JŲRŲ SKAUTĖS MOTINOS DIENOS SUEIGOJE

Aprašymas buvo įdėtas praėjusio teračiadienio "Mūsų Skautijos" numeryje.

Lino Regio nuotr.

Dėmesys jaunimui

Sesės Nijolė ir Valė Sparky- tės su broliu Eugenijum Būtenu vikriai ir išraiškingai pristato jaunavedžių laukiančias gyvenimiškas problemas. Juokui nuli- kus pasitinkam Liną Rimkų, ku- ris gitara palydėdamas mums padainuoja keletą liaudies dai- nų, šiltai ir su sentimentu. Ir vėl "scenoje" brolis Būtenas su po- ema apie "Skruzdę ir Žiogą", ku- ri klausytojams pristato visą gy- venimo kontroversiją tarp be- galo dirbančio ir begalo besilinks- minančio. Dar nespėjom apsi- spęsti, kuriuo keliu eisime, ir štai sesė Dana Runimaitė mus patraukia savo dainomis, išpu- dingomis ir viliojančiomis, o po- to dar ir kanklėmis paskambi- na. Programą baigia Aloyzas Pakalniškis su apysaka, puikiai suvaidinta, apie "Tautinių Namų Direktorių, kuris sukelia nema- žai juoko ir, be abejo, prisimini- mu apie vieną ar kitą tokį direk- torių...

Pasidžiaugę meniška progra- ma, visi renkasi prie užkandžių stalo, kur kernavičių pasiruošę su "pizza" ir įvairiais kitais skanumynais.

Tarp juoko ir žodžių skam- besio nugirstame ir lietu- višką muziką.

Jaunimas būruojasi, dalina- si išpužiais, pasigirsta ir dai- na. Puikus vakaras, ypačiai, ka- da jis apjungia įvairių organiza- cijų jaunimą linksmoje nuotai- koje ir bendrai išgyventoje kū- ryboje.

Bravo sesės kernavičės — Da- nutė, Jūratė, Rūta ir visa eilė kitų!

R. B.

◆ Nedaugelis žmonių moka būti seni.

VEIDAI IR DARBAI

★ Kanadiečiai smarkiai ruo- šiasi stovyklauti savoje "Rom- voje". XII Romovos stovykla — liepos 27 — rugpjūčio 10. Skautai-tės prašomi registruotis per savo draugininkus, kuriems išsiunčiami registracijos lapai. Mergaitės, norinčios tapti skau- tėmis ir skautavimą pradėti sto- vykloje, kreipiasi į "Šatrijos" tun- tininkę s. Sapliene.

Romovos stovyklon vykstan- čių vadovų-vių ir stovyklos orga- nizatorių suvažiavimas šaukia- mas birželio 23 d., Torontė.

Birželio 8-9 Romovoj dirbo Ha- miltono talka. Stovyklavietėje dabar dirbama kiekvieną savait- galį.

★ Lituanicos tunto Dr. Vydū- no draugovės skautai ir jų tėvai yra labai dėkingi J. R. Kuzas Meats, Inc., savininkui, nuolat remiančiam draugovės veiklą materialiai ir moraliai. Taip pat su dėkingumu įvertina liutero- nų "Tėviskės" parapijos klebo- nų v. s. kun. Anso Trakio globą, leidžiant naudotis patalpomis sueigoms, o taip pat ir visus pa- rapijiečius, suteikiančius progų šiais draugovės sėkmingai veiki- ti ir augti.

★ "Aušros Vartų tuntas" sta- to Baublį. Rako stovyklavietė- je, Chicago Aušros Vartų tun- to rajono vėliavų aikštėje, 25 metų tunto veiklai pažymėti sta- tomas Dionizo Poškos Baublys, kuriame bus įrengtas tunto mu- ziejus. Baublio statybos ir įren- gimo darbus atlieka mūsų nagin- gieji tėveliai A. Janonis, V. Vait- kevičius, V. Šerelis ir V. Grauži- nis. Mecenatai — Jonas ir Gra- žina Talandžiai.

★ Motinos Dienos minėjimą Omahoje šiemet ruošė "Neries" skautų tuntas, talkinant "Vincę Kudirkos" skautų vietininkijos broliams. Minėjimas buvo pa- kviesta visa Omahos lietuvių vi- suomenė. Šventei vadovavo ir pagrindinę kalbą sakė tuntinin- kė s. Irena Lileikienė. Puikią ir įvairią meninę programą atliko jaunieji broliai ir sesės, vado- vaujami Martos Šarkienės ir Gražinos Reškevičienės. Tauti- ninkams šokiams grojo Kostas Stonys. Ši maloni motinų pager- bimo šventė sudarė galimybę vi- siems pabendrauti ir pasidžiaug- ti skautų-čių vadovų-vių veik- lumo dėka sudaryta galimybe jaunimui, kuris neturi lituanis- tinės mokyklos, išmokti lietuviš- kų dainų, tautinių šokių ir pro-

ga naudotis lietuvių kalba už na- mų slenkščio ribų.

★ Vyrų sutvarkę jūrų skau- čių stovyklavietę. Nerijos tun- to stovyklavietės administrato- rius B. Dičius, padedamas s. R. Račiūno ir M. Karoso, užbaigė stovyklavietės šulinio įrengimo darbus. Nuolatiniai tunto rėmė- jai E. Nakutis ir Eitutis išdėžė stovyklavietės pastatus ir ap- tvarkė rajoną.

Šių metų stovyklos "Nida" viršininke paskirta g. v. v. Ra- munė Kazėnaitė, o udrųčių va- dove valt. Rasa Domarkaitė.

★ Vyr. skautėms kandida- tams konspektą paruošė Kerna- vės tunto vyr. skautė "Gabi- jos" būrelis. Išleido Kernavės draugininkas s. v. v. sl. Algirdas Jasaitis, taip pat Irena Seibu-

tininkė s. Eleonorą Šalčiūniene, 12741 Monitor Ave. Palos Heights Ill. Telef. 389-7977. Kaina \$2. Knyga išleista tunto veiklos 15 metų atžymėti.

★ Ir vestuvės. Veikli akade- mikė kernavičė t. n. ps. Vitalija Ruibytė liepos 7 d. sumainys žie- dus su muziku Alvydu Vasaičiu. Gintarė v. v. Viligailė Laurai- tytė birželio 22 d. išteka už bos- toniečio Jurgio Lendrakio.

★ Gegužės mėnuo buvo "der- lingas" skautiškų porų sužadė- tuvėms Chicagoje. Pastaruoju laiku, be jau anksčiau skelbtųjų, susižadėjo ASD draugininkė v. sl. Loreta Plepytė ir Lituanicos tunto dr. Vydūno draugovės draugininkas s. v. v. sl. Algirdas Jasaitis, taip pat Irena Seibu-

tytė ir Arūnės Krūtulis. Visi yra veiklūs akademikai ir da- lyvauja tuntų veikloje.

★ "Lietuvos Skautų Sesi- jos albumą platina" spaudinių skyrius. Buvusi LS' vyr. skau- tininkė v. s. Malvina Jonikienė ir Tiekimo skyr. vedėja s. G. Meiluvienė praneša, kad Sesi- jos istorinis albumas "Lietuvių Skautų Sesijs" tolimesniai platinimui yra perduotas da- bartinei Sesijs spaudinių tie- kimo skyr. ved. j. ps. Daivai Gausienei. Visos sesės yra ra- ginamos šį vertingą leidinį įsi- gyti. Ypatingai tinka dovano- ms įvairioms progoms. Gauna- mas kreipiantis į sesę Daivą, 6753 So. Artesian, Chicago, Ill. 60629. Telef. (312) 776-3021. Ten pat gaunami ir kiti Sesi- jos leidiniai bei patyrimų laips- nių egzaminų lapai.

★ Kasmet prisimename: ne- pamirštamą Raka. Chicago skautai ir skautės savo mirusį geradari, jiems stovyklavietės naudojimui pavedusį savo ūkį, vaistininką Fr. Raką pagerbia prižiūrėdami jo kapą Lietuvių Tautinėse kapinėse. Tą pareigą tantai dalinasi pamečiai iš ei- lės. Praėjusiais metais tai atli- ko Aušros Vartų skautų tuntas, o šiais metais Kernavės tuntas. Mirusiųjų pagerbimo dieną at- tėjant, Kernavės tunto tuntinin- kė s. Eleonora Šalčiūniene pati nuvykusi į kapines kapą apso- dino gėlėmis.

LAPĖ IR PANTERA

Susigūčio lapė su pantera, katra iš jų gražesnė. Pantera kas žodis gyrė savo kailio mar- gumą, o lapė, pertraukusi ją, ta- rė:

— Aš kur kas gražesnė už ta- vę: ne kūnas mano išmargintas, o protas.

Pasakėja rodo, kad proto pa- puošalai vertingesni už kūno grožį. (Is Ezopo pasakėčių)

ANGELIUKAI VELNIUKAI

Sako, kad rašytojas Viktoras Hugo yra taip pasakęs apie vai- kus:

"Vaikai iš pradžių būna ange- liukai, vėliau pavirsta velniukais. Laimė, kad jie pagaliau vis tiek išauga žmonėmis".

What if we told you to cough up \$18.75 or else?

You wouldn't like it, of course. You see, one of the nice things about buying U.S. Savings Bonds is that you don't have to. That's because you happen to live in a free country where nobody forces you to do anything. Rather, your country asks that you simply consider the many advantages of Savings Bonds.

First of all, if you think they're a get-rich-quick scheme, forget it. Bonds aren't for you. They only pay off in the long haul. For a quick return, there are a lot better ways to make a buck.

They do pay off, however. Handsomely, as a matter of fact.

A little over 4 dollars for every 3 you invest. Plus, the privilege of buying the new 5% Freedom Shares along with your Bonds.

But these are the selfish reasons for buying Bonds. Good, but selfish.

There's one other very important reason why Americans already own over \$52 billion in Bonds.

It's called pride. It just so happens that most Americans still choose to think this is the best piece of real estate going.

If you happen to be one of these Americans who thinks there's something to this country of ours, why not buy into it.

Sign up for the Payroll Savings Plan where you work. Or go to your bank.

And cough up that \$18.75. Please.

Take stock in America

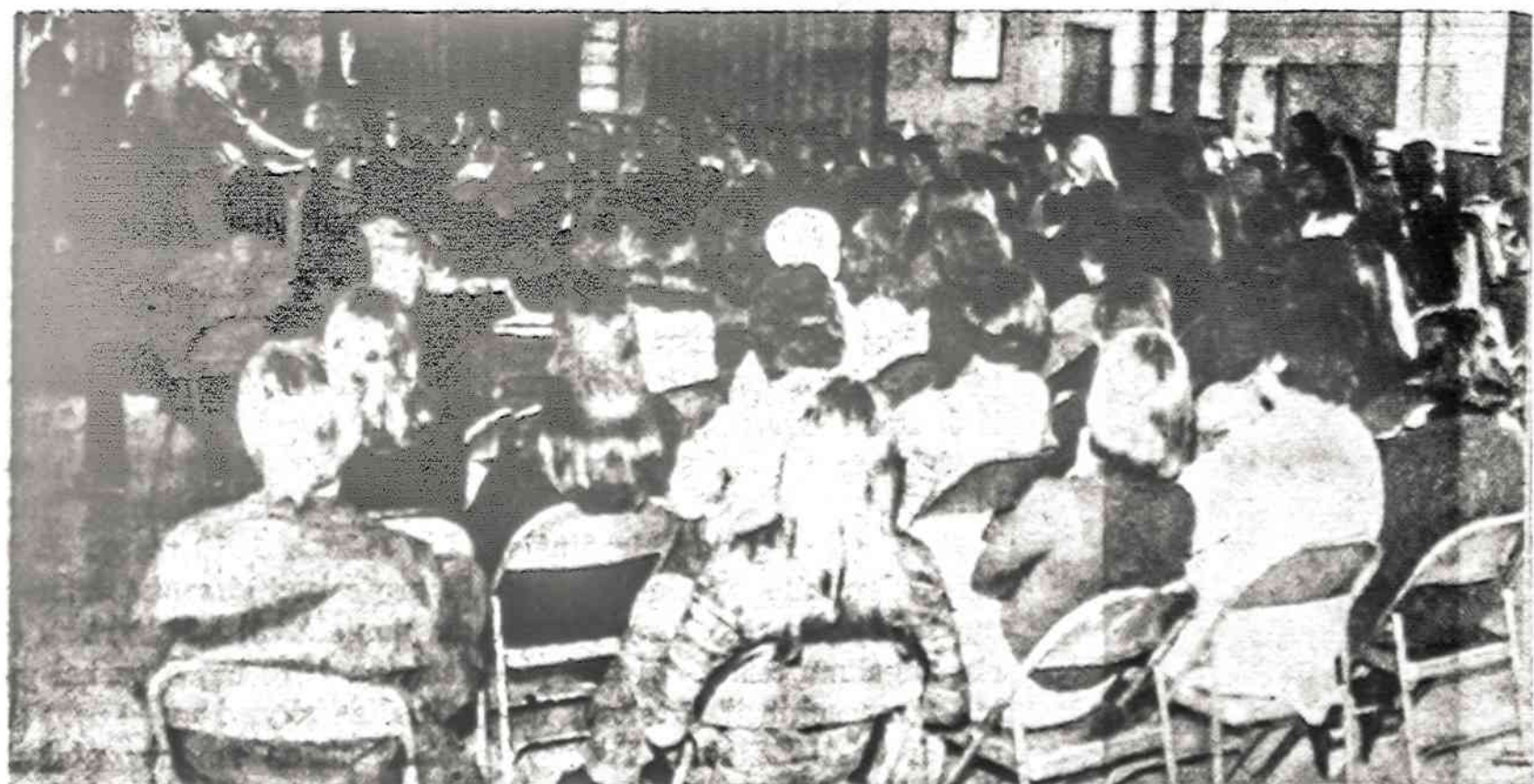
Buy U.S. Savings Bonds & Freedom Shares

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street

Chicago, Ill. 60608

2 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL. — WEDNESDAY, JUNE 19, 1974

KRYŽKELES SĄSKRYDIS DAINAVOJE, KUR DALYVAVO 158 SESĖS IR BROLIAI

Kairėje — ps. R. Strikas kalba apie "Miško skautų miesą". (Apie šį sąskrydį šiame skyriuje buvo jau rašyta). Danutės Vakarės nuotr.

METAI BE DR. J. PAJAUJO

Nors sulaukęs gilaus amžiaus (virš 79 metų) Pajaujis buvo šviesaus proto, nepalūžęs savo principuose ir išlaikęs žmogišką savigarbą. Niekomet nesiveržė į pirmas vietas ir neieškojo garbės.

"Keleivio" vedamasis, 1973 birželio 12-to rašė: "Turbūt maža tėra tokių vyresniosios kartos nepriklausomybės laikotarpio veikėjų, kurie būtų taip aktyviai ir dažnai įsipyne į Lietuvos gyvenimo politinę įtampą, parodę tiek drąsos, gabumų ir tiek nukentėję, kaip Dr. Juozas Pajaujis per savo ilgą gyvenimą". Tautinė veikloj jis buvo aktyvus iki gyvenimo pabaigos. Bet kai jaunesnieji užėmė gretas ir Pajaujis galėjo praleisti daugiau laiko savo šeimoje, negailestingoji mirtis nutarė jį pasišaukti, ir sekmadienio rytą, birželio 10-tą, 1973 m., jo širdis nustojo plakti.

Antanas Kučys po jo mirties

rašė Naujienose: "Jaunesnioji nepriklausomos Lietuvos karta žinojo apie Pajaujį kaip apie neramų laisvės kovotoją. Dėl nuolatinių konfliktų su tais, kurie manė, kad žmogus yra bereikšmis narvelis visagalėje, dėl drąsaus atvirumo pasakyti tiesą į akis ir dėl pataikavimo ir veidmainiavimo nežinacio būdo, jis buvo tapęs, ypač jaunosios kartos "mitu".

Net ir vyresnio amžiaus būdamas, Pajaujis gerai suprato jaunimą, nes pažino jį dėstydamas įvairiuose universitetuose (Prekybos Institute Klaipe, Vilniaus ir Aliaskos Universitetuose). Buvo aukštos erudicijos, įdomus ir turiningas kalbėtojas, sugebęs uždegti jaunimą ir dėlto buvo dažnai kviečiamas skaityti jaunimui paskaitas. Jis buvo jaunatviškos dvasios, gyvo būdo, mėgo humorą ir šamojų. Turėjo taiklų žodį ir lengvą plunksną, kurios neišleido iš rankų iki paskutinės savaitės savo gyvenimo. Lietuviškojo spaudos bendradarbiavo virš penkiasdešimt metų.

Išėjęs į pensiją, Pajaujis gyvai sekė lietuvių išeivijos kultūrą ir gyvenimą pavergtoji Lietuvoj. Bet dėl santykių su pavergtu kraštu jis manė, kad reikia laikytis Vliko Clevelando rezoliucijos, nors ir nevisai jai pritarė. Jis tikėjo, kad turi būti tarp išeivių susiklausymas. Ieškojo vienijančių elementų išeivijos politinių partijų veikloje. Nors iškentėjęs valdančiosios politinės grupės

persekiojimus, atsidūręs tremtyje, jis vengė apie tai užuominų, kad nekliūtinai tenai atsidūrusių lietuvių. Tas tautinis vienynumo pastatymas virš partijų buvo būdingas Dr. Pajaujui nuo pat jaunojo meto. Geriausiai tą jo galvoseną patvirtina jo paties žodžiai, pasakyti Karo lauko teisme 1927 m. kuriame už savo aktyvias pastangas demokratinei santvarkai Lietuvoje atstatyti, jis buvo nuteistas mirties bausme. "Jei man reikės mirti, aš mirsiu tvirtai kaip pridėra pažangiam lietuviui inteligentui ir mano paskutiniai žodžiai bus — Lai gyvuoją laisva nepriklausoma Lietuva.

O jei man bus lemta gyventi, neabejoju, kad praėis kada nors ši pragaistinga lietuvių tautai vidutinė kova ant peilių, grįšime prie kultūringos kritikos būdų, užmiršime kerštus ir, kilus labai galimam pavojui Lietuvai, krūtinė prie krūtinės teks kovoti drauge su tais, kurie mus šiandien atidavė Karo lauko teismui".

Visą savo gyvenimą Dr. Pajaujis paaukojo kovai už demokratine Lietuvą, į kurią dešimties metų jam gyvam sugrįžti. Kaip tos kovos simbolį vertino lietuviška Vyty. Tą simbolį kartą su Lietuvos Himno žodžiais šėima įsėgė jam į karstą.

Dėl palūžusios sveikatos, ir dėl amžiaus, negalėdamas toliau aktyviai dalyvauti politiniame darbe, Pajaujis vis tiek kovojo su plunksna — rašė antrąją dalį Vliko užsakytos anglų kalba knygos apie vykdymo Genocidą Lietuvoj. Ši dar-

Lietuvių Tėsininkų dr. J. Pajaujis su Chicago skyriaus visuotinio susirinkimo dalyviais. Sėdi Chicago skyriaus vadovybė: iš kairės — V. Bulota, A. Budreckas, S. Wilde, A. Pimpė — susirinkimo pirm., J. Jukubka ir J. Gaudusiene.

Nuotrauka V. Račkausko

bą jis spėjo pabaigti keturias dienas prieš mirtį. (Pirmąją dalį buvo parašęs anksčiau). Į tą darbą yra sudėjęs daug aktualios, dokumentuotos medžiagos. Deja visi metai praėjo, o ši knyga dar nėra atspaus-

dinta, nors laikas tokiais medžiagai dabar Vakarų pasaulyje paskleisti kaip tik palankus. Šios knygos išleidimas būtų buvęs tinkamas paminklas Dr. Pajaujos mirties metinėms atminti. ... G. M.

A. Kučys kalbėjo Detroito žurnalistams

Birželio 9 d. LŽS Detroito skyrius surengė bene devintą žurnalistinę popietę vienerių metų laike. Nė ne vienerių metų, o tik vieno renginių sezono, maždaug dešimties mėnesių laikotarpį. Ši kartą nebe pačiame Detroito kurioje artimoje jo apylinkėje, o gražiausio vasaros spalvų bei kvapų pliname Sofijos ir Adolfo Vasiulių ūkyje, Dainavos parke, prie Manchesterio miesto. Nors oro pranešėjai žadėjo lietu, bet popietę mėgėjai nepabūgo ir visi pažadėjusieji, apie šešias dešimtis asmenų, atvažiavo. Jau ne kartą šią vasarą smarkiai klydę, oro pranešėjai suklydo ir dabar. Diena buvo vėjuota, saulėta, šilta, tad tokia, kokią norėjome.

Oficialioji popietės dalis įvyko erdviame Vasiulių salone. Šios popietės vienintelį prelegentą, svetį iš Chicago, žurnalą Varpo redaktorių, teisininką Antaną Kučį publikai pristatė dr. Kazys Karvelis. Ypač šiltai jis prisiminė A. Kučio veiklą Vilniuje 1939-40 metais, universitetinė, tuometinių savo kolegų tarpe.

A. Kučio kalbos tema — "Kraštutiniai ir principai mūsų visuomenėje". Pačioje pradžioje pabrėžęs, kad principai yra būtini kiekvienam visuomenės sektoriui, kad jie visokioje veikloje vaidina pagrindinę rolę, jis peikė atvejus, kada nuo principų yra pareinama į kraštutinybes. Tokių principų partempimų prelegentas rado su kraštu bendravimo — nebendravimo ginčuose, politinių bei kultūrinių veiksmų varžybose, bereikalinguose periodinės spaudos erzeluose, net grožinėje literatūroje, ir ypač poezijoje. Ar tikrai ir poezijoje? Taip. Prelegentas galavo, jog dabar esą labai sunku pro kritikus praėti poezijai, turinčiai patriotinio jausmo. Užtat išeivijos poezijoje patriotikos reikią su žibais ieškoti. Kai prieš porą metų, II PLJ kongreso proga, ruošdamas specialų Varpo numerį norėjęs duoti patriotinės poezijos, turėjęs panaudoti dabartinės Lietuvos poetų kūrinį. Su kartumu paminėjo ir po dvi LB apylinkės valdyba Marquette Parke bei Ciceroje, kurios atsiradę tada, kai principai buvę partempinti į kraštutinumus.

Diskusijose dalyvavo septyni asmenys. Iš tikrųjų, tik porą jų bandė su prelegentu diskutuoti, reikšti kiek kitokias mintis, negu prelegentas pateikė. Visi kiti arba davė klausimus, arba nevisai į temą ką nors šneketėję. Užtat, kai prelegentas antrą kartą gavo žodį, klausėjams bei diskutuojamas atsakydamas betu-

dinta, nors laikas tokiais medžiagai dabar Vakarų pasaulyje paskleisti kaip tik palankus. Šios knygos išleidimas būtų buvęs tinkamas paminklas Dr. Pajaujos mirties metinėms atminti. ... G. M.

rėjo tik antru kartą pakartoti tai, ką anksčiau buvo aiškiai išdėstęs. Paskaitai ir diskusijoms pasibaigus, svečiai išbėrė į Vasiulių sodybos takelius bei laukus. Čia, dešimties akrų plote, tur būti, nėra nei kvadratinės pėdos žemės, kuri kada nors nebūtų buvusi Adolfo Vasiulio kilota. Eg-laitėmis, pušėlėmis ir berželiais nusodinti kiemo, takų ir kelio pakraščiai. Jau kelinti metai sėmingai eksploatuojamas modelynas lauko gale (tūkstančiai Vasiulio medelių pasklidę Detroito apylinkių lietuviuose, tiek prie privačių namų, tiek ir prie viešųjų pastatų, įskaitant Dievo Apvaizdos parapijos centrą). Net ir bitės į porą avilių čia medų neša.

Jaukiame parkelyje radome

grupę, gal pustuzinį, masyvių, raudonai dažytų, baltai dengtų piknikinių stalų. Žurnalistinės, pagal visų popietėjų tradiciją, buvo suvežę kumpius, balandėlius, tortus. Prie pietų dar išgėrus stiklėlių ar haibolą, o vėliau ir kvapią girkšnojant, visų lietuvių atsirišo. Vieni šaltai ir saikiai gynė savo principus, o kiti aiškiai ėjo į kraštutinybes... Tik jokių būdu netikų, kad Detroito kada nors prireiks dvigubos LB valdybos, dvigubos Dloco, dvigubos Balfo. Man regis, kad kritiškais momentais, po labai didelių pertempimų, čia visada randame priemones susitvarkyti, vienas kitą sugėdinti, atvesti, į bendrą kelią grįžti. Su čia aprašytąja jau turėjom.

me žurnalistinių popietėjų sezoną baigti iki sekančio rudens. Bet atsirado savanoris kvietėjas, p. Adolfas Rinkus, pasiūlęs suruošti sekančią popietę jo namuose liepos 14 d. Kvietimą priėmė ir vakarui artėjant patyriau, jog apie 30 asmenų jau užsirašė popietėje dalyvauti. Šiai vidurvasario popietei rimtas prelegentas nėra numatytas. Programą, girdėjau, atliks patys LŽS Detroito skyriaus nariai.

Verta dar paminėti, kad šalia 200 mylių su viršum į aprašytąją popietę važiuosio prelegento Antano Kučio, iš už pusantro simto mylių buvo Pranas Turūta (iš Grand Rapids), iš už simto mylių — Palsys Gražulis ir ponai Virškūs (iš Elinto), Petras Januška iš Windsoro. Detroitiečiai į popietę važiuavo po 60-70 mylių. Ypač džiugu buvo popietėje matyti senosios kartos atstovą, didelį visuomenininką, lietuviškos spaudos veteraną Feliksą Motuzą.

Alfonas Nakas

SKIEVIŲ PADEKA

Nuoširdžiai prašau priimti mano padėką, mielieji svečiai: dalyvavę Marquette Parko Lietuvių Namų Savininkų organizacijos jubiliejiniame bankete, geg. 18 d. Už sveikinimus ir sugiedojimą man "Ilgiausių Metų" iniciatoriui — sekretoriui Stanisui Patlabai, išimtinai, mano nuoširdus ačiū.

Esu sujaudintas ir pilnas energijos toliau dirbti lietuvišką-visuomeninį darbą.

Jūsų

Juozas Skeivys

♦ Mes dažnai gėdymės savo gražiausiu poelgiu, jei žmonės sužinotų visas priežastis, dėl kurių mes juos atlikome.

20-JI KANADOS LIETUVIŲ DIENA

WINNIPEG, MANITOBA

Ivyksta 1974 m. birželio 29 — 30 ir liepos 1-mą dienomis

Birželio 28 d. (penktadienio vakare) 331 Smith St., Marlborough Hotel — priėmimo vakaras. Tą vakarą prasidės registracija, to pat Hotelio Lietuvių Dienų rengimo k-to būstinėje. Visi suaugusieji prašoma naudotis ten esame svetaine, kurioje bus galima susitikti savo senus pažįstamus ir įsigyti naujų pažinčių.

Dauguma šventės dalyvių telksis Marlborough viešbutyje 331 Smith St. (tel. (204) 942-6411), kur laikinos kambarių rezervacijos jau padarytos. Šis viešbutis yra moderniškas, su naujai išpuoštais kambariais ir spalvotomis T. V. Viešbutis yra pačiame miesto centre.

Birželio 29 d. (šeštadienį 6 val. vakare) įvyksta susipažinimo vakaras — vakarienė ir šokiai. Būtinės rezervacijos iš anksto: Asmeniui \$7.50; išimtis vaikui iki 12 metų, \$5.00. Užsakyti: 432 Elgin Avenue, Winnipeg, Man. R3A - 0K7.

Birželio 30 d., sekmadienį, 2 val. po pietų: Pamaldos šv. Marijos Katedroje, 353 St. Mary Ave., Winnipeg, Man.

Šv. Mišias laiko: Vyskupas V. Brizgys ir svečiai kunigai. Pamokslą sako: Kardinolas G. Flahiff ir prelatas J. Balkūnas. Gieda Hamiltono Mergančių choras "Aidas".

4 val. po pietų pasirodymas Winnipeg visuomenei prie Parlamento Rūmų. 8 val. vakare KONCERTAS Playhouse — Teatro Salėje, 180 Market Ave. Programa išpildo: Toronto ansamblis "Gintaras", Hamiltono mergaičių choras "Aidas" ir Londono ansamblis "Baltija". (Ši šventė Kanados Vidaus Reikalų Ministerijos remiama).

A. A. TAMOŠAIČIŲ meno: audinių, paveikslų etc., paroda, kuri prasidės birželio 25 d. ir tęsis iki liepos 6-tos — Manitoba Muzeum of Man and Nature, 190 Rupert Ave. (Main ir Rupert St.), kampas.

20-TOS LIETUVIŲ DIENŲ RENGIMO KOMITETAS

432 Elgin Ave., Winnipeg, Man. R3A - 0K7
Telef. (204) 943-8925

Nesenai išėjusi laukta

Juozės Vaičiūnienės knyga

TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENČIŲ TAKAIS

100 didelio formato psl., daug paveikslų. Kaina \$2.00.

Persiuntimui paštu reikia pridėti 25 c. egzemplioriui.

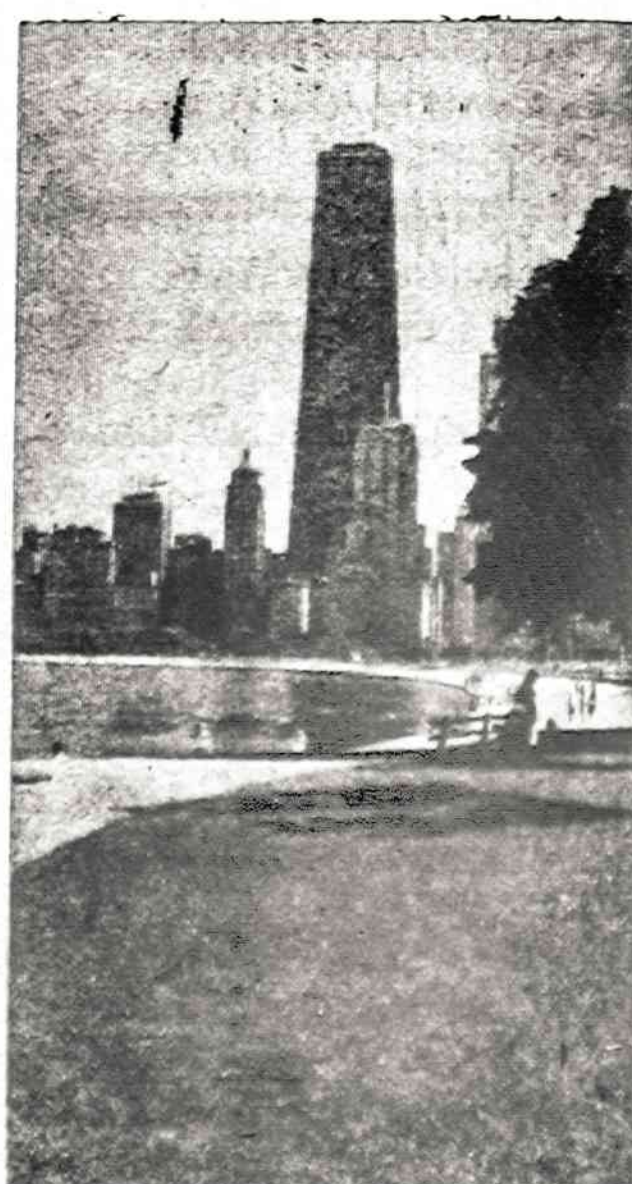
Ansambliai, chorai, grupės, užsakydamos 10 ar daugiau egzempliorių, nemoka pašto persiuntimo išlaidų.

Knygą galima gauti Naujienose arba pasiunčiant čekį ar Money orderį tokiu adresu:

NAUJIENOS

1739 So. Halsted St., Chicago, Illinois 60608

Raginkite savo apylinkę augti - taupykite!

Pas mus taupomi jūsų pinigai atlieka didelius darbus. Pirmia, jie padeda Jums pasiekti asmeniškus jūsų užsimojimus. Antra, jie padeda sukurti geresnę apylinkę bendruomenei ir parūpina fondus namams įsigyti. Taupykite dabar. Santaupos, padėtos prieš 10 mėnesio dieną, neša nuošimčius nuo mėnesio pirmos.

NEW RATES ON SAVINGS CERTIFICATES

7 1/2%

PER ANNUM:

\$5,000.00 OR MORE

4 YEAR MATURITY

6 3/4%

\$5,000.00 OR MORE

30 MONTHS MATURITY

6 1/2%

\$2,500.00 OR MORE

1 YEAR MATURITY

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St.

Chicago, Ill. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS.

Isteigta 1923 metais.

Tel. 421-3070

Istaigos pietuose kiemas automobiliams pastatyti.

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608. Telephone MA 1-6100.

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

Subscription Rates:	
In Chicago \$24.00 per year, \$13.00 per six months, \$7.50 per 3 months. In other USA localities \$22.00 per year, \$12.00 per six months, \$6.50 per three months. Canada \$24.00 per year; other countries \$25.00 per year.	
15 cents per copy.	
Dienraščio kainos:	
Chicagoje ir priemiestuose:	
metams	\$24.00
pusei metų	\$13.00
trims mėnesiams	\$7.50
vienam mėnesiui	\$3.00
Kitose JAV vietose:	
metams	\$22.00
pusei metų	\$12.00

NAUJIENŲ raštinė atidara kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Šeštadieniais — iki 12 val.

Frontininkai kovoja, bet nesitaria

Lietuviai frontininkai, įsistiprinusieji JAV Lietuvių Bendruomenės vadovybėje, nutarė apsikarti dabartinės Bendruomenės pozicijoje, užsidarinėjo vartus, o vietomis net pakeitė užraktus, kad kartais koks advokatėlis neatsineštų raktų, užsklandos nepravertų ir nepasijūretų, kokį naują žygį Amerikos lietuviams fronto vadai planuoja.

Praeitą šeštadienį ir sekmadienį, toli į vakarus už Chicago, Oak Brooke, kur lietuvių reikia ieškoti su stipriu proektoriumu, JAV Lietuvių Bendruomenės vadovybė buvo sukvietusi JAV Lietuvių Bendruomenės tarybą. Jai buvo paruošta ilga darbotvarkė, buvo atmušti gausūs pranešimai, bet viskas taip sutvarkyta, kad nebūtų viešai keliamas nei vienas svarbesnis Lietuvių Bendruomenės gyvenimo ir sugyvenimo klausimas. Panašios konferencijos ruošiamos svarbesniems organizacijos gyvenimo klausimams aptarti, bet dažniausiai jos panaudojamos išsikalbėti pačiais jautriausiais kasdieninio gyvenimo klausimais, aptariamais formulėmis nesusi-pratimams sumažinti ir nustatomos gairės, kaip ir kokiais keliais teks toliau žingsniuoti.

Oak Brooko pasitarime jokių kalbų apie nesupratimą išvengimą pačių narių tarpe visai nebuvo. Vyriausiais fronto štabo viršininkais, pasitaręs su keliais leitenantais, įsakė sustiprinti prieš savuosius nukreiptas fronto linijas ir į jokiais kalbas nesileisti. Konferencijos metu būtų buvę galima aptarti keli svarbesni klausimai ir išvengti dabartinio centro valdybos pirmininko sukelto skilimo. Labai neskaniai rūgsta praeitų rinkimų netvarkingas pravedimas Vidurio Vakarų apygardoje, didelė netvarka švietimo srityje, išleistas nevykęs vadovėlis sukėlė daug aistrų mokytojų ir tėvų tarpe, Cicerio praveista centro valdybos saualė, rinkytų atstovų pašalinimas ir paskirtų primetimas ištais apylinkėi kelia nerimą ir įvairiausias kalbas ne tik eilinių bendruomenės narių tarpe, bet ir ja yra susirūpinę ir 20 metų amžiaus sulaukę jaunuoliai. Skaudžiausi įžeisti žmonės, tikėję bendruomenės visuotiniškumu ir idėję į šios organizacijos puoselėjimą 15 ir net 20 metų sunkaus darbo.

Sena rusų patarlė sako, kad pasitarus galima ir tėvą pakarti, o ką jau kalbėti apie lietuvių, norinčių vienybės ir bendro fronto prieš patį didžiausią lietuvių tautos priešą. Politikos nepažįstantieji, bet geras širdis turintieji liurbiai būtų užmiršę iki šio meto frontininkų

LIETUVOS LAISVINIMO KLAUSIMAI

P. Stravinsko paskaita skaityta 1974. VI. 9 d., Chicagoje, LVS "Ramovės" skyriaus susirinkime

Įvadinis žodis (1)

Malonūs Lietuvos kariai, sudarę, kaip matau, tokią gražią, jaukią savo veteranų šeimą egzilyje, susirinkę čia ap-svarstyti savo reikalų ir ta proga padarę man garbę, pasikviesdami mane tarti į Jus prelegento žodį Lietuvos laisvinimo klausimais.

Man, teisininkui, "niekuomet" kariai nebuvo, net nei ginklo vartoti nemokančiam, prisipažinusiui, nelabai drąsų atsisistoti čia prieš Jus, karius, prelegento pareigoje.

Tik aš manau, kad teisininkų ir karių paskirtis ir pašaukimas, o kartu ir jų profesinis darbas turi daugiau panašumo ir bendrų idėjų bruožų, negu kad pirmuoju požiūriu, atrodo.

Gi kariai ir teisininkai yra skirti vesti kovai. Jūs, kariai, reikale vedate kovą dėl tautos ir valstybės dėl jų interesų bei gyvybės, o mes, teisininkai dėl teisės, teisinės tvarkos ir taisyklų, nelabai drąsų atsisistoti čia prieš Jus, karius, tarp paskirčių žmonių, taigi tarp tautų, tarp valstybių.

kų lietuviams daromas skriaudas ir pasityčiojimus. Jie ranka būtų numoję į rinkiminę klaidą ir centro valdybos ir komisijų saualę, jeigu vyriausias vadas būtų leides seržantams bent išklausti padarytos nusivargintos ne tik pačios organizacijos nuostatomis, bet ir krašto įstatymais.

Reikia pripažinti, kad šį kartą ne visi frontininkai pritarė tokiam vado įsakymui. Gana aukšti fronto pareigūnai Oak Brooke laukė pasitarimų. Jie yra įsitikinę, kad pasitarimais galima daugiau padaryti, negu fronto linijos apkasų tiesimu. Amerikoje tartis apie tėvo pakorimą uždrausta, bet galima buvo aptarti žingsnius, kaip išvengti dabartinės Bendruomenės užtroškimo. Oak Brooke frontininkai bijojo įleisti į Bendruomenę šviežio oro, bet jeigu jie ir toliau eis ta pačia visuomeninio darbo linkme, kokia jie eina Bendruomenėje, tai jie ne tik Bendruomenę užtroškins, bet ir patys užtroškę. Dabatinė taktikai nepritaria keli fronto vadai. Praeities patirtis jiems sako, kad susitarimu galima daugiau padaryti, negu griežtu užsispyrimu.

Amerikos lietuvių labai gerai supranta fronto vadų nenorą tartis. Jie nenori tartis, kad pasitarimų metu nebūtų įleista daugiau šviesos, kaip ji buvo įleista į Cicerio ir Marquette Parko apylinkes. Cicerio lietuvių iš-kėlė viešumon visą tremtinių vaikų vežimą į Rumsiškių komunistų pionierių stovyklą apgaule. Pasipiktinimas buvo toks didelis, kad tėvų komitete frontininkų ir dviasios nebeliko. Parapijoje buvusieji fronto bičiuliai turėjo aiškinti, kad vyriausias vadas buvo padaręs klaidą, bet čia pat buvo prašoma tą klaidą jam dovanoti, nes jis pasižadėjęs daugiau panašių klaidų nebedaryti. Marquette Parkas iškėlė viešumon nelemto vadovėlio klaidas, padedančias niekinti Nepriklausomos Lietuvos laikotarpį.

Reikia pripažinti, kad per vienerius metus tos valdybos gana daug padarė. Jeigu joms būtų leista dar vienerius metus padirbėti, tai ir pats Gaila būtų buvęs priverstas medžioti balsų. Tai būtų buvusi daug sunkesnė propozicija. Dabar jam užtenka vieno balso, frontininkų lyderio, bet ciceriečiai būtų priverę jį dalyvauti rinkimuose ir gauti daugiau balsų. Jeigu ciceriečiai būtų pajėgę praveisti demokratinius rinkimus be klastos, tai Amerikos Lietuvių Bendruomenėje būtų likę tiek frontininkų, kiek jų liko Cicerio tėvų komitete.

Bendruomenę jie gali valdyti tikėtai Gailos metodais. Bet tais metodais visų lietuvių į Bendruomenę jie nesuvarys. Gaila išstūmė iš Bendruomenės narių daugiau, negu bet kuris prieš jį buvęs pirmininkas.

Tiesa, Jūsų kova yra karšto ginklo, o mūsų tik teisės ginklo, bet vistiek kova, dargi nuolatinė, be paliovos, kone visose mūsų profesinio darbo srityse, tiek teisę kuriant, tiek ją vykdančią, ypač ginant ją nuo neteisės.

Žymusis vokiečių pereitojo šimtmečio teisininkas, teisės filosofas, teologinės teisės doktrinos plėtojas Rudolf von Jhering (1818 — 1892) sako, kad kiekvienas teisės ginčas, kiekviena byla yra kova, kad visas teisės gyvenimas yra kova tautų valstybių luomų, asmenų dėl savo interesų, dėl savo teisės. (2)

Kaip ten bebūtų, bet teisininkų profesinis darbas, tiek teisę kuriant, tiek ją vykdančią, ypač gi ją ginant nuo neteisės, yra iš tikrųjų kova, lygiai kaip ir karių. Žinoma, karių ginklai yra tikri, daug efektingesni ginklai, o teisininkų tikrai tauriniai ginklai — tai įstatymai, kurie, tikrąsias ginklams žvangant, netgi tyli: *inter arma leges silent.* (3) Bet vistiek mes, teisininkai, kaip ir aš, va, dabar, pretenduojame būti laikomi "kovotojais", savo paskirtimi ir pašaukimu panašūs į Jus, karius. Ar tokie mes tikrai esame, spreskite Jūs, tikrieji kariai ir krašto ginklo kovotojai, nors aš norėčiau, bent šiandien atsistojęs prieš Jus prelegento pareigoje, kad mane, net visai kariu nebuvusį laikytute "kovotoju". (4) Ypač kad turiu kalbėti apie Lietuvos laisvinimo kovą.

O dabar, po šio savo įvadinio ar "susipažinimo" žodžio prienu prie pasiūtos temos ("Lietuvos laisvinimo klausimai") nagrinėjimo iš esmės: 1) pirmiausia iš pasisakysiu, kas yra Lietuvos laisvinimas apskritai; 2) toliau pažiūrėsim, koks Lietuvos laisvinimas galimas egzilyje; 3) po to suglaustai nusakysiu dabar turimą mūsų laisvinimo organizaciją — sistemą; 4) pagaliau, padarysiu kai kurias savo buitines pastabas dėl mano nuomone, pasireiškiančių mūsų laisvinimo darbe trūkumų, neigiamybių, kartu pateiksiu ir savo sugestijų, kaip tas neigiamybės pašalinti ir laisvinimo darbą patobulinti.

I. — Kas yra Lietuvos laisvinimo darbas apskritai

Lietuvos laisvinimo darbas, kalbant apskritai arba abstrakčiai, teorškai, yra kova su Lietuva okupuojamais Sovietais, *karštu ginklu* — tai susirėmimu su jais karo lauke, arba 2) *teisės būdais ir priemonėmis* reikalaujant tarptautinę ben-

drumenę, kad ji darytų Sovietams spaudimą iš Lietuvos pasiūlyti, o taip pat, kol tas bus padaryta, uždrausti Sovietams vykdyti savo nusikaltimus okup. Lietuvoje, mindžiojant pagrindines žmogaus teises, ką jie daro dabar.

II. — Kokios Lietuvos laisvinimas yra galimas egzilyje?

1) Apie kokią karšto ginklo kovą su okupantu, esamomis sąlygomis, negali būti kalbos. Ta kova egzilyje mums neįmanoma, ypač kad nieks karo už mus nepradės.

Belieka mums tikėtai teisės ginklo kova. Mums reikia teisės būdais ir priemonėmis reikalauti tarptautinę bendruomenę, kad ji savo spaudimu, priverstų Sovietus iš Lietuvos pasiūlyti, gi, kol tas bus padaryta, kad jie liautųsi mindžioje pagrindines žmogaus teises jų okupuotoje Lietuvoje.

Jei Lietuvos valstybės žmonės teisiskai gi tarant, mūsų valstybinė tauta (5) būtų laisva reikšti savo valią, tai ji, kaip tarptautinės teisės subjektas, galėtų pati befarpiškai arba per savo išrinktus atstovus, pasiremdama teise (6), reikalauti tarptautinę bendruomenę, tiksliau sakant, tą bendruomenę atstovaujančias tarptautines institucijas imtis to spaudimo Sovietams. Bet ji, ta mūsų valstybinė tauta, yra Sovietų pavergta ir tiesiogiai reikšti tokių reikalavimų negali, netgi negali nei išrinkti savo teisinių įgaliotinių. Tokių teisių reikalavimų negali įstatyti nei Lietuvos valstybės vardu suvereniniai Lietuvos valstybės organai, nes jų veikimas okupuotai smurtu sustabdytas.

Todėl belieka mums imtis kitų teisės būdų ir priemonių atstovauti pavergtąją Lietuvos (valstybinę) tautą ir, kiek tai yra galima, dargi ir Lietuvos valstybę.

Toks mūsų valstybinės tautos, o iš dalies pačios valstybės teisinis atstovavimas egzilyje yra galimas, pasiremiant Lietuvos valstybės teise, lygiai kaip ir tarptauine. Tą mes ir darome per VLIKą, kaip teisingą Lietuvos (valstybinės) tautos atstovybę, ir per LDT (Lietuvos Diplomatinę Tarnybą), kaip valstybės (įstatymų ribose) atstovybę.

VLIKas ir LDT yra išskirtinės kompetencijos teisiniai Lietuvos laisvinimo veiksniai. Jų niekas negali pakeisti ar dalintis su jais tos jų išskirtinės kompetencijos darbu (B. d.)

Pastabos ir paaiškinimai

1) Siame savo įvadiname žodyje su labai nežymiu humoristikos alpalviu norėjau pavaizduoti teisininkų profesijos darbą, kaip kovą dėl teisės, ypač gi siekiant tautos laisvės ir tautos interesų gynimo okupacijos atveju.

2) Vokiečių teisininkuose pereiname šimtmečio gyvai reikėsi ir kita, prieštaringa pažiūra į teisę, ypač gi į jos atsiradimą, kurią atstovavo ypač žymus romanistas Friedrich Carl Savigny (1779 — 1861), aiškines, kad teisė atsiranda iš tautos dvasios (Volksgeist), pasireiškia tautos papročiais, tad teisiniu folkloru, išsiuysto iš jo nepastebimai, kaip kalba ar pan. Iš dalies ir jis turi tiesos, bet, kiek tiečia tautos teisę į laisvę, tai ji be kovos rečiau kada būna pasiekama ar prarastoji atgaunama. Tą turėtume ir mes gerai išdėmėti, ypač dabar, kada mūsųose ima reikštis kapituliacijos dvasia kovoje su okupantu dėl tautos laisvės

3) Čia konstatuoju tikrai faktą, dargi liūdną faktą, nenorėdamas jo pateisinti, nes teisė turėtų bent jau minimaliose ribose egzistuoti ir tiems "ginklams žvangant".

4) Čia yra tikrai humoras. 5) Čia turima galvoje visi Lietuvos valstybės žmonės, kaip valstybinę bendruomenę (Staatsgemeinschaft), kuri pagal moderninę valstybinės teisės doktriną, yra teisinis asmuo, galintis teisės subjektas, tarptautinėje teisėje reikšti savo valią, statyti tarptautinę bendruomenę savo teisinius reikalavimus, pvz., skundžiant okupantą.

6) Čia galima remtis tik teise, o ne kokiais humanitarūs susikurtomis fantazijomis pvz., "reformavus" VLIKą ne pagal teisę ir pan.

DAUG PRIELANKUMO AMERIKOS LIETUVIŲ KONGRESUI

Amerikos Lietuvių Taryba gavo visą eilę laiškų iš mūsų vadovaujančių asmenų, kurie šiltai atsiliepia apie šaukimą Amerikos Lietuvių Kongresą. Jo garbės komitete jau sutiko dalyvauti Lietuvos atstovas J. Kajeckas, vysk. V. Brizgys, gen. kons. J. Daužvardienė, inž. E. Bartkus. Altos garbės pirmininkas L. Šimutis, sutikdamas įeiti į garbės komitetą, pažadėjo kongreso reikalui rašyti spaudoje ir pareiškė, norą prisidėti prie kitų darbų, kur tik jis bus reikalingas.

PRAEITIS APYBRAIŽOS

Rašo JONAS VALAITIS

25

Juliaus Matulevičiaus bute bene Antano, jaunavedžio, ir jo žmonelės garbei buvo suruoštos vaišės, į kurias buvome pakviesti ir studentai: be manges — Juozas Cipliškuskas ir Stasys Čiurlionis. Be mūs, lietuvių, vaišėse dalyvavo ir studentas lenkas, Bene Juliaus žmonos giminaitis ar pažįstamas. Prie vaišių stalo kalbėtasi literatūrinėmis ir šiaip jau linksmesnėmis kasdienybės temomis. Maironis, Adomas Mickevičius, Ožėskienė, Radevičiūtė — palyginimai, vertimas. Kadangi svečių skaičiuje buvo nesuprantančių lietuvių kalbos, teko vaduotis lenkų kalba. Tatai mums lietuviams studentams nebuvo paranku, bet mūsų nuomonę bent nusistatymą sumaniai atstovavo Stasys Čiurlionis, gerai mokėjęs lenkų kalbą. Studentas lenkas buvo nustebejęs, kad mes, studentai, nemokam lenkų kalbos, na, ir negalėjo suprasti, kad mes savinamės poetą Adomą Mickevičių, kuris betgi yra rašęs: "Lietuva, tėvyne mano"... Mums labai imponavo Adomo Mickevičiaus palyginimas Lietuvos mūsų tėvynės, su sveikata. Panašios prasmės palyginimo, kuris taip tiksliai ir reikšmingai nusakytų tėvynės meilę ir tragiškumą dėl tėvynės netekimo, nebuvo ir Maironio poezijoje, kuri tuomet mums buvo tokia miela ir sava. Kolegai lenkui be kita ko buvo aiškinta ir įrodyta, kad lietuvių kalba nieku neblogesnė už lenkų, kad

ji senesnė ir skambesnė nes joje nėra sunkiai ištariamų švilpiamųjų švargždėjimų.

Anuomet CVaršuvos lenkų visuomenėje vyko perversmas demokratijom prasme — ir chlopas yra žmogus! Julius Matulevičius, norėdamas atvešinti bejaukstantį mūsų ginčą dėl poeto Adomo Mickevičiaus, iškelia pono ir chlopo sugretinimo klausimą ir papasakoja anuomet madingą anekdotą, kaip ponas, pastebėjęs, kad chlopas, eidamas pro šalį, nenusiima kepurės ir pono nesveikina, chlopa pasiūkia ir piktai klausia: "Iš kur esi?" — "Iš Viliانو" — atsako chlopas. Vilianovas yra nežymi vietovė už Varšuvos. "Na, o tavo kepurė?" — klausia ponas. "Iš Varšuvos", — atsako chlopas. Antanas Matulevičius papasakojo anekdotą iš lietuviško kaimo, kad pavaizduotų lietuvių rimtį ir ramybę. Esmė, lietuvis ūkininkas ejęs per kaimą į netoli buvusį bažnytkaimį. Jam einant pro pakelęje gyvenusio ūkininko vartus, išsoko šuo, puolė ūkininką ir, išplėšęs iš blauzdos mėsos gabalą, nusinešė. Ūkininkas tik-tai jau arti bažnytkaimio pajutęs, kad kažkas nelemto įvyko, atsigrižęs pratarė: "Ar neisi gulti!" Stasys Čiurlionis papasakojo žydišką anekdotą, kaip du žydai prie Geležinių Vartų (Żelazna Brama — žydų turgus) nutarė užteiti į karčiamą kailį valgyti. Karčiamoje jėdu suvalgė dvi žuvis. Kai jie, suvalgę dvi žuvis, išėjo iš karčiamos ir suskaitė savo kojas, tai jų buvo penkios. Klausimas: kaip tat galėjo būti? Atsakymas: beskaiciuodami savo kojas, jie galėjo apsiriki. Šis anekdotas

patiko ir mūsų kolegai lenkui.

Vaišės užtruko iki vėlyvos nakties. Pabaigoje vėl įkaitome ne tik dėl to, kad ir stikliuku buvome vaišinami, bet ir dėl to, kad pasišovėme išspręsti Jadvygos ir Unijos problemas. Jadvygos ir Jogailos Lenkija žlugo, sužlugdydama ir Lietuvą. Čia jau mūsų lietuvių, ir lenko nuomonės išsiskyrė, bet ir kumštys buvo bejaukstantiškos. Betgi sąmonės susivaldyti dar užteko. Padėkojome vaišingiems šeimininkams, atsiveikino me, į kitą kitam žodžio netardami, išėjome į gatvę. Kurį laiką žingsniauome tylėdami, susikaupe. Stasys Čiurlionis staiga sustojo ir kolegai lenkui pareiškė: "Pereik, tamsta į antrą gatvės pusę!" (Przeidz pan na drugę stronę ulicy!). Lenkas, matydamas, kad būtų pavojinga nepaklausyti lietuviškų lokų reikalavimo, nedelsdamas nužygiavo į antrąją gatvės pusę.

Lietuvis Murza — Mucha

Nors pragyvenimas Varšuvoje anuomet nebuvo brangus, bet lietuvių studento piniginiai ištekliai visuomet būdavo mežesni už pragyvenimo minimumą. Reikėjo ieškotis uždarbio privtinėmis pamokomis. Mano laimei vieną rytą mane sustabdė prie universiteto vartų senyvas ponas, sprendžiant iš jo uniformos, kurios nors rusų valstybinės įstaigos tarnautojas, — ar aš nesutiksiu pamokyti jo sūnų, pirmosios klasės mokinių? Suprantamas daiktas, kad mielu noru sutikau, bet čia pat buvau paklaustas, ar aš ne lietuvis. Išgir-

dęs teigiama atsakymą, ponas prabilo lietuviškai: "Na, tai šnekėkim lietuviškai". Be to, patenkintas paaiškino, kad jis prie vartų stovėjęs apie valandą laiko, praleidęs daug pro šalįėjusių studentų ir pagaliau sustabdęs tą, kurį norėjęs, — lietuvi. Ponas nusivedė mane į netoli buvusį savo butą, labai erdvų, puošnų, su brangiais baldais ir brangiais paveikslais sienose. Mudu pasitiko jo sūnus Petrukas, gimnazijos mokinys. Ponas pristatė mane savo žmonai ir pasidžiaugė, kad laimingu būdu atradęs lietuvi. Ir ponias buvo labai patenkinta, o aš bene labiausiai, nes paaiškėjo, kad jų sūnus Petrukas yra vienas pirmųjų mokinių klasėje. Tačiau tėvai, jo ypač motina, labai inteligentinga moteris, buvo tos nuomonės, kad nepakanka, kad mokiny-pamokas išmokyti, reikia, kad jis, ką išmokęs, suprastų. Tad mano pareiga būsimanti kas vakaras su jų sūnum pasikalbėti ir įsitikinti, ar jis išmoktas pamokas gerai supranta.

(Bus daugiau)

SKAITYKITE IR PLATINKITE
DIENRAŠTĮ "NAUJIENAS"
JOS VISAD RAŠO
TEISYBE

Gintaro baltas debutantas iš kairės: Joanne Raman-Ramanskaitė, Nancy Norbutaitė, Karen Staskon, Rūta Bobelytė, Susan Sharko, Maria Giedraitė, Linda Savickaitė, Marcia Evans ir Irena Mažeikaitė. Foto V. Noreikos

GINTARO BALIAUS IŠVAKARĖSĖ

Čikagos Lietuvių Moterų Klubas šį vakarą (birželio 14 d.) surengė Gintaro baltas. Dalia Bobelienė, paklausta, kas sirodo jau 14-tą kartą. Jo pa-motvyvoja lietuvaitės įsijungti į grindinė užduotis, kruopščiai debiutantių tarpą, atsakė: tęsiama tradicinėje dvasioje. — Kaip lietuviškoje legendo-

JUBILIEJINIŲ METŲ NAUJŲ SKAITYTOJŲ VAJUS

NAUJENOMS šiemet suėjo 60 metų. Minint tą sukaktį, geriant pirmojo Amerikos lietuvių dienraščio steigėjų bei lietuviškos spaudos pirmūnų ir atliekančių pareigas amžinam lietuvių išlikimui skelbiamas Naujų skaitytojų vajus.

NAUJENOS tvirtai stovi ir kovoją už Lietuvos ir pavergtų lietuvių laisvę, neidamos ir nesidėdamos į sandėrus su okupantais ar jų igaliojiniams.

NAUJENOS palaiko visas lietuvių demokratines grupes, jų bendras ištū-cijas ir remia visų lietuvių bendruosius darbus bei tikslus.

NAUJENOS atstovauja tylaia lietuvių dauguma šiais pasimetimo, retorikos ir politinių iliuzijų laikais. Jos yra visiems įdomios, naudingos ir reikalingos, net būtinios. Ne veltui, geroje draugijoje girti Naujienas yra mada. Lai ta mada tampa jas prenumeruoti.

Todėl Naujienu vadovybė ir Vajaus komisija Jubiliejinių metų progą skelbdama platinimo vau kreipiasi į visus lietuvių pasekti lietuviškos spaudos pirmūnų pavyzdžius užsiprenumeruoti Naujienas tikslu sudaryti grandinę tolimiesiems darbams ne tik laikraščio, bet ir visos lietuvių, taip pat pavergtos Lietuvos ir jos žmonių gerovei, siekiant visuotinio lietuvių reikalo renesanso.

KAINUOJA: Čikagoje ir Kanadoje metams — \$24.00, pusei metų — \$13.00, trims mėn. — \$7.50, vienam mėn. \$3.00. Kitose JAV vietose metams — \$22.00, pusei metų — \$12.00, vienam mėn. — 2.50. Užsieniuose — \$25.00 metams. Susipažinimui siunčiama savaitė nemokamai.

Prašoma naudoti žemiau esančią atkarpą.

NAUJENOS,
1739 So. Halsted St.,
Chicago, Ill. 60608

☐ Siunčiu dol. Naujienu prenumeratai, Jubiliejinio vajaus proga paremdamas lietuvišką spaudą.

☐ Vajaus proga prašau siųsti Naujienas vieną savaitę susipažinimui nemokamai ir be jokių įsipareigojimų.

PADARDE IR VARDAS

ADRESAS

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

VYTAUTAS ŽUKAUSKAS — MARIA NOREIKIENE
2608 West 69th St., Chicago, Ill. 60629. • Tel. WA 5-2787
Didelis pasirinkimas įvairių prekių.
AUTOMOBILIAI, ŠALDYTUVAI, MAISTAS, PINIGAI.

MOVING — Apdraustas perkraustymas
Pigus ir sąžiningas parastavimas. Naujas kraustymo įrankiai. Ilgų metų patyrimas.

AL NAUJOKAITIS

2022 W. 69 ST., CHICAGO, ILL. 60636. Tel. WA 5-9209

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Cosmos Parcels Express Corp.
MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE
2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629. — Tel. WA 5-2737
3333 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. — Tel. 254-3320
Įvairių prekių pasirinkimas: motociklai, šaldytuvai, automobiliai, maistas, doleriniai Certifikatai.
V. VALANTINAS

Jau kuris laikas atspausdinta ir galima gauti knygų rinkoje
CHICAGOS LIETUVIŲ ISTORIJA

Alekso Ambrose knyga, aprašanti paskutinių 90 (1899-1950) metų Čikagos lietuvių gyvenimą ir jų atliktus darbus. 664 psl. Kaina \$8.00. Išleido Amerikos Lietuvių Istorijos Draugija.

Knygoje aprašyta pirmas Čikagos atvažiavęs lietuvius, pirmos lietuvių kolonijos, jų suorganizuotos šalpos draugijos, statytos bažnyčios, ištęgti laikraščiai, kurių viso buvo 121. 41 teatro draugia, 49 pasaulietiški chorai, 9 bažnytiniai ir 314 veiklesni žmonių biografijos. Duoti dokumentuoti katalikiškų, socialistinių, laisvamanų ir kitų organizacijų atlikti darbai, ištęgtos mokyklos, skaityklos, bankai ir kt.

Norintieji šią knygą įsigyti, prašomi parašyti čekį arba Money Order.

AMERIKOS LIETUVIŲ ISTORIJS DRAUGIOS

vardu ir pavarde:

1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608

nimą gausiau įsijungti į marga veiklos mozaiką.

Gintaro baltas įvyks š. m. birželio mėn. 22 d. Conrad Hilton viešbutyje. M. K.

Chicagoje nušautas šeštas policininkas

Nuo šių metų pradžios Chicagoje tarnybos pareigas eidami žuvo 6 policininkai. Šeštasis, Robert Strugala, 29 metų amžiaus buvo nušautas praėjusią savaitę Rio Grande Lounge restorane, kur su kitu patuliu John Wasco, 25, buvo atvažiavęs patikrinti pranešimo, kad restorane vyksta susišaudymas. Vos tik atidarius taikymo duris Strugala buvo nušautas vietoje, o Wasco sužeistas. Suimtas Jose Guillen, 41 metų amžiaus, gyv. 1071 S. Racine Ave. Šaudymams pasibaigus policija priskaitė apie du tuzinus taveros sienose kulkomis pramuštų skylių.

Buvęs gubernatorius neišsiskus kalėjimo

Jungtinių Valstybių Aukščiausias Teismas atmetė buvusio Illinois gubernatoriaus Otto Kernerio ir buv. valstybės pajamų direktoriaus Theodoro Isaacs apeliacijas peržiūrėti jų nuteisimą. Jiedu už įvairias suktybes yra nuteisti po 3 metus kalėjimo ir po \$20,000 piniginių baudos.

Otto Kerner advokatai stengiasi savo klientą gelbėti nuo kalėjimo argumentuodami, kad jis nėra pakankamai sveikas eiti į kalėjimą. Kerner praeitą mėnesį 9 dienas buvo ligoninėje, nusiskundamas širdies silpnumu.

Penki žmonės nužudyti

Chicagoje priemiestyje Park Ridge užgesinus gaisrą rasti namie 1425 N. Hoffman Ave., penki žmonių lavonai, iš kurių 4 buvę nužudyti, būtent namo savininkas Raymond Fuchs, jo žmona Ruth, jaunesnysis 16 metų sūnus Scott ir duktė Lynda 14 metų Penktasis rastas žmogus. Čikagos Lietuvių Moterų Klubas visada rėmė ir remia lietuvišką veiklą. Paramos ranka buvo ištiesta Vilniaus našlaičiams, karo pabėgėliams, Lietuvos atsistatymui, Dariaus ir Girėno skridimui ir t. t. Nepamirštama lietuviška spauda, radijo programa, senelių prieglaudos, veteranai ir kita.

— Kam bus įteikti stipendijos iš praėjusių metų Gintaro baltas pelno?

— Dvi lietuviškos pasinaudos Klubas skiriamomis stipendijomis.

— Milda Kupcikevičiūtė, Marytė ir Leopoldo Kupcikevičių dukra, baigianti Marijos aukštesniąją mokyklą, Nerijos jūrų skaučių tūto laivo vadė, Jaunimo Vilties šokių grupės vadė, Pasaulio Lietuvių Jaunimo žurnalo redakcijos narė, gaus stipendiją teisių studijoms Illinoiso universitete Chicagoje ir De Paul universitete.

— Daiva Kurauskaitė, Danutė ir Algirdo Kurauskų dukra, baigusi Marijos aukštesniąją mokyklą, Kernavietė, jau studijuoja Southwest kolegijoje saugumo palaikymą ir, tuo pačiu, dirba pilną laiką Montgomery Ward.

— Ponia Kristina Austin, stipendijų skirstymo pirmininkė, išteiks abiem studentėms stipendiją Gintaro baltuje.

— Pas ką reikia kreiptis, norint gauti smulkesnių baltas informacijų, ar rezervuoti vietas?

— Ponia Cheryl Rudienė (tel. 349-9002) ir Patricia Traub (tel. 349-0059) mielai viską paaiškins ir sudarys galimybę svečiams maloniai praleisti laiką gražioje aplinkoje. Dalyvaudami šiame rengime, paremsime gražius klubo narių darbus ir paskatinsime lietuvišką jaunimą gausiau įsijungti į marga veiklos mozaiką.

— Laura Chesna, Oak Lawn, Ill., Illinoiso universiteto Urbanijoje studentė, sėkmingai atliko grupinę mokymo praktiką.

— Juozas Vilimas iš Bridgeport apylinkės baigė Illinois Technologijos institutą. Taip pat baigė Eugenijus C. Kniukštą iš Gage Parko, Kenneth G. Adomitis ir Antanas J. Lukšas iš Čikagos pietvakarių.

HELP WANTED — MALE
Darbininkų Reikia
JANITOR — PORTER
Experienced in general building maintenance and housekeeping. Top pay for right person. See or call
JIM STRIEGEL
JOCKE BUICK CO.
860 N. CLARK ST.
943-2200

ENGINEER MECHANIC
Fleet and light service. Union Shop. See or call
JIM STRIEGEL
JOCKE BUICK CO.
860 N. CLARK ST.
943-2200

PERSONAL
Asmenų ieško

PAJIESKAU JONO GUDUKO iš Stoškų kaimo. Taipgi Juozo Mekevičiaus, seniau gyvenusio Brighton Parke. Prašau parašyti laiška duodant žinoti jūsu dabartinį antrą, o aš su jumis toliau susirašinėsiu.
A. BALČIONAS, R. R. 2, Box 89, CHESTERTON, IND. 46304.

— Danutė Liepas, Cicero, Ill., atsiliepė į jubiliejinių metų platinimo bei naujų skaitytojų vajų, užsiskaidama Naujienas. Naujienu vadovybė ir Vajaus komisija nuoširdžiai dėkoja, taip pat taria padėkos žodžius tiems skaitytojams ir tiems liautiesiems, kurie padaro teigiamos įtakos savo apylinkėje.

— J. Kapačinskas praneša, kad nuo birželio 30 d. iš LŽS-gos Chicago skyriaus valdybos jis pasitraukia.

— D. L. K. Birutės Draugijos Centrinio skyriaus ir L. V. S. "Ramovė" Chicago skyriaus ramovėnų išvyka į gamtą įvyks š. m. birželio mėn. 23 d. prie Nepriklausoms Lietuvos prezidentų eglės, International Friendship Garden, Michigan City, Indiana. Nariai ir svečiai, kurie norėtų važiuoti autobusu, prašome registruotis šiais telefonais: 735-5118 ir po 6 val. v. 523-7248. Autobuso kaina apie 4.50 dol., priklausys nuo keleivių skaičiaus.

— Šiais metais Balso Chicago apskrities gegužinė įvyks 1974 m. birželio mėn. 30 d. (sekmadienį), ne Bucho darže, bet Juozo Spaičio darže, 8933 Archer Road, Willow Springs, Ill. Visuomenė kviečiama prisiminti datą ir vietą ir gausiai dalyvauti piknike.

— Marquette Parko Lietuvių Namų Savininkų organizacijos narių naudingas susirinkimas įvyks š. m. birželio mėn. 21 d. 7:30 val. vak. parapijos salėje, 6820 So. Washtenaw Ave. Reiks aptarti daug svarbių reikalų, liečiančių namų savininkus. Bus vaišės ir viena labai svarbi žinia. Prašome visus gausiai dalyvauti.

— Union Pier, Mich., Lietuvių N. S. Draugijos valdyba šaukia visuotinę narių susirinkimą š. m. birželio mėn. 22 d. 6 val. vak. (vietos laiku), p. Dimgailų patalpose. Po susirinkimo bus kavutė. Valdyba

— Naujienu Baltas dalyviai ir suinteresuoti asmenys gali užsisakyti to atmintino įvykio — 60 m. sukaktuvių šventės fotografijas. Kai kurios buvo atspausdintos Naujienose. Kai kurios kiekviena po vieną dolerį. Kreiptis asmeniškai, laišku arba telefonu į Naujienu administraciją. (Pr.)

A. ČEPULIS NOTARY PUBLIC
Income Tax Service
3548 SOUTH EMERALD AVENUE
CHICAGO, ILLINOIS 60609
(Pirmas aukštas, įėjimas iš kiemo)
Tel. LA 3-1387
(Skambinti po 6 val. vakaro).

Pensijos ir kompensacijos iš Vokietijos ir kitų kraštų pilietybės ponieriai, įvairių valstybės formų pildymas. Interesanti reikalais lankosi valdžios ir savivaldybės įstaigos bei konsulatose. Padeda sutvarkyti pensijas ir beparbių pašalpas bei kitus panašius reikalus. Sutvarko Medicare ir kitas saskaitas. Padeda neturtinigiems gauti iš WELFARE ir kitų istaigų įvairias pašalpas: būto nemokamo gydymo, nemokamo maisto kortelės ir kitka. Taip pat paruošia imigracinius dokumentus ir išskveitimus į Amerika Sudaromi testamentai ir asmenų patekojimai. Be to išdirina metrikus ar jų pakaitalus. Kreiptis asmeniškai arba laišku.

REAL ESTATE

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS
IR ZEMAIS NUOSIMČIAIS MENESINIAIS ISSIMOKEJIMAIS

DEL VISŲ INFORMACIJŲ, KREIPKITES Į

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas

2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Virginia 7-7747

BUTŲ NUOMAVIMAS

NAMŲ VALDYMAS — NOTARIATAS — VERTIMAI

[VISŲ RČIŲ DRAUDIMO AGENTŪRA]

J. BACEVIČIUS — BELL REALTY

INCOME TAX SERVICE

6455 So. Kedzie Ave. — PProspect 8-2233

PENKI BUTAI IR 2 BIZNIO PATALPOS. Gražus namas Marquette Parko centre. Palikimas — reikia skubiai parduoti.

DVIEJU MIEGAMŲ BUNGALOW gerai užlaikytas, prie pat Marquette Parko.

NOTARY PUBLIC
Draudimo Informacijos
INSURANCE

ŠIMAITIS REALTY

Tel. 436-7878

2951 W. 63rd St. (prie Sacramento)

— Vytauto Didžiojo šaulių rinktinė ruošia Joninių laužą, kuris įvyks birželio mėn. 22 d. 7 val. vak. Vyčių sodelyje. Bus įdomi programa: Vaidinimas — Paparčio žiedo ieškojimas, dovanų šulinys, sutartinės dainos, šokiai ir žaidimai, gros A. Ramonio orkestras ir lietuviškos vaišės. Blogam orui esant, programa vyks Vyčių salėje. Kviečia visuomenę dalyvauti.

HOME INSURANCE

Call: Frank Zapolski

3208 1/2 W. 95th St.

GA 4-8654

State Farm Fire and Casualty Insurance

M. A. ŠIMKUS

Real Estate, Notary Public,
INCOME TAX SERVICE

4259 S. Maplewood, Tel. 254-7450

Beto daromi ir liudijami vertimai
pildomi pilietybės pareiškimai ir kitoki blankai.

A. TVERAS

LAIKRODŽIAI IR BRANGENYBĖS

Pardavimas ir Taisyimas

2646 WEST 69th STREET

Tel.: REpublic 7-1941

NAUJAS ADRESAS

Leonardo Eringio

LEONARD'S "TEXACO"

6801 W. 87 STREET

Oak Lawn, Illinois

Telef. 598-9776

LIETUVIS FOTOGRAFAS

Nuotraukos vestuvėms, portretai vaikams, pirmajam komuniui, pagyvenusiems ir šeimoms.

Darbas atliekamas labai sąžiningai, pagal naują 1974 m. spalvotos fotografijos metodą.

Kreipkitės šiuo adresu:
ALOYZAS ČEPULIS
44 Marwood Dr. New Britain, Conn. 06053. Tel. 223-5935
Skambinant už Conn. ribų, Tel. (203) 223-5935

Didžiausias kailių pasirinkimas

pas vienintelį lietuvių kailininką Chicagoje

NORMANA BURŠTEINA

Tel. 263-5826 (įstaigos) ir 677-8489 (buto)

185 North Wabash Avenue
2nd Floor Chicago, Ill. 60601

TIK ARTI SAVŲJŲ

LIUKSUS REZIDENCIJA didelei šeimai. 3 miegamieji. Parketo salona, valgomasis ir darbo kabinetas. Bal-konas. 3 vonios. Centr. air-cond. Iren-gtas pobūviams beismantas. 2 au-to mūro garažas. Visi 60 pėdų lotas. Bargas prie parko. \$39,000.

16 METU 3 BUTU gelsvas mūras ir 2 auto mūro garažas. Atskiri ra-diant šaldymai. Graži nuosavybė Mar-quette Parke. \$49,000.

SAULETAS 6 KAMBARIŲ MŪRAS. Iren-gtas beismantas. Centr. air-cond. Garažas. Prie parko. \$25,500.

\$8,000 PAJAMŲ METAMS duoda geras mūro namas prie mūsų ofiso. Iš našlės palaimė už \$40,800.

BEVEIK NAUJAS švarus 5 1/2 kam-barių mūras arti Western ir Mar-quette Road. \$17,900.

1 1/2 AUKŠTO MŪRAS ir 2 auto mū-ro garažas. Iren-gtas sausas beismantas. Arti Maria HS. \$29,000.

DIDELIS OCTAGON 6 kambarių mūras ir 3 kambariai beismantas. Pla-tus lotas. Garažas. Arti ofiso. \$22,000.

2 BUTŲ MŪRAS ir 2 auto garažas. Modernūs virtuvės ir vonios, naujas gazu šildymas ir elektra, arti Para-mos. \$28,000.

V. VALDIS

REAL ESTATE

7051 So. Washtenaw Ave. RE 7-7200

BUTŲ NUOMAVIMAS, IVAIRŲS DRAUDIMAI, NAMŲ IR NEKILNO-JAMO TURTO PIRKIMAS - PAR-DAVIMAS.

BALYS BUDRAITIS

BUD'S REAL ESTATE

4369 ARCHER AVE., CHICAGO

TEL. — 254-5554

NORITE PIRKTI
AR PARDUOTI NAMĄ?
SUSISIEKITE SU
CONNIE DAGYS
FRESIDE REALTY —
Tel. 585-2084
Čia būsite užtikrintai sąžiningai aptarnauti.

BUILDERS AND CONTRACTORS

Namų Statyba ir Remontas

HEATING CONTRACTOR

Iren-gin mieste ir užmiesty naujus ir perstatu senus visu rūšių namo apšildymo pečius, air-conditioning, van-dens boilerius ir stogu rinas (gutters). Dirbu greit, sąžiningai ir garantuotai.

DOMAS ŽUKAUSKAS

4444 SO. WESTERN AVE.

Chicago, Ill. 60609. Tel. VI 7-3447

STATOME NAUJUS NAMUS IR AT-LIEKAME ĮVARIUS PATAISYMUS.

PETRAUSKAS & CO.

Statybos kontraktoriai.

Tel. 476-4192.

D E M E S I O

62—80 M. AMŽIAUS VAIRUOTOJAI

Tiktai \$104 metams automobilio

Liability apdraudimas.

Kreiptis:

A. LAURAITIS

4445 So. ASHLAND AVE.

523-8775

Siuntiniai į Lietuvą

ir kitus kraštus

P. NEDZINSKAS, 4065 Archer Ave.

Chicago, Ill. 60632 Tel. YA 7-5980

TERRA

Brangenybės, Laikrodžiai, Dovanos visoms progoms.

3237 WEST 63rd ST., CHICAGO

Telef. 434-4660

A. G. AUTO REBUILDERS

Čia automobiliai išlyginami ir nuda-žomi. Darbas atliekamas sąžiningai ir gerai, priitrysiu darbininkų.

Kainos nebrangios.

3518-24 W. 63rd Street, Chicago, Ill.

TEL. — 776-5888

Anicetas Garbačiauskas, sav.